

مروری بر

مفاهیم نوین جامعه شناسی

دوزبانه همراه با تلفظ واژه ها

حسین شیران

مروری بر

مفاهیم نوین جامعه شناسی

NEW CONCEPTIONS OF SOCIOLOGY

(دو زبانه همراه با تلفظ واژه ها)

کاری از حسین شیران

By: Hossein Shiran

نشر دیجیتال از جامعه شناسی شرقی

تابستان ۱۳۹۲

Oriental Sociology

نام اثر: مروری بر مفاهیم نوین جامعه شناسی

منبع: برگرفته از کتاب (Johnson/2008) Contemporary Sociological Theory

ترجمه: حسین شیران

نشر دیجیتال: جامعه شناسی شرقی

سال نشر: تابستان ۱۳۹۲

قیمت: نثار همه جامعه اندیشان این مرز و بوم

www.orientalsociology.ir
orientalsociology@ymail.com
2011shiran@gmail.com

فهرست مطالب

۶	سخنی با شما
۷	سپاسنامه
۸	پیشگفتار مترجم
۱۱	حرف A
۱۶	حرف B
۲۰	حرف C
۲۷	حرف D
۳۲	حرف E
۳۷	حرف F
۴۱	حرف G
۴۶	حرف H

New Cenceptions of Sociology

مفاهیم نوین جامعه شناسی

۵۰		حرف I
۵۷		حرف K
۵۹		حرف L
۶۴		حرف M
۶۹		حرف N
۷۴		حرف O
۷۷		حرف P
۸۸		حرف R
۹۳		حرف S
۱۰۷		حرف T
۱۰۹		حرف U
۱۱۲		حرف V

سخنی با شما

این اثر همچون اثر پیشین - «فرهنگ فسرده جامعه‌شناسی»، با وجود زحمات زیادی که به همراه داشته است (اعم از ترجمه و تحقیق و تطبیق و تایپ و طراحی و بویژه صفحه‌آرایی دشوار و زمانبرش - بدلیل دوزبانه و دوسویه بودنش) بی هیچ توقع و حقوق مادی خالصانه تقدیم می‌شود به همه جامعه‌شناسان و جامعه‌اندیشان خرد و کلان این مرز و بوم! با این امید که حقوق معنوی آن برای همیشه در نزد خالق و مخلوق برای ارائه‌کننده‌اش محفوظ بماند!

باشد که در فرا گرفتن مبانی علمی که بی گمان، شاه‌کلید اصلاح جامعه با تمام تو به تو و لا به لا و پیچیدگی‌هایش در آن نهفته است، این اثر بتواند دستگیر ذهن جویای دوستان و همکارانی شود که در این حوزه شب و روز می‌کوشند و می‌اندیشند و باز می‌اندیشند! حالیا این حداقل کاری است که از دست ما و همچون ماهایی بر می‌آید!

به امید "پاکی و پیشرفت همگانی در بستر جامعه‌ای امن و آگاه"! این خواسته، آرمان همیشگی "جامعه‌شناسی شرقی" بوده و است.

سپاسنامه

سپاس "پروردگاری را" که نعمت وجود روا داشت و در آن وجود، فرصت خواستن و برخاستنم داد!

و سپاس "پدر و مادرم را" که لابد سختی‌ها کشیده‌اند تا دشواری‌های خواستن و برخاستن را باورم داشته‌اند!

و سپاس "مراغداران راه دانش و بینش آموختنم را" که شکیبایانه با تمام کاستی‌هایم ساخته‌اند تا براه انداخته‌اند!

و سپاس "زیبا و نادیا و آیتا را" که همواره در تحمّل این دشواری‌ها در کنارم بوده‌اند! در همه عمر وام دار ایشانم، چه اینجا و آنجا هر چه انباشته‌ام بارها بیش از آن، از اوقات با آنها بودنم کاسته‌ام!

و سپاس "شمایی را" که از میان همه خواستنی‌های جهان، علم و دانش را برگزیده‌اید و از میان همه دوست‌داشتنی‌هایش کتاب را!

براستی این شما هستید که با فروغِ فروزشهای علم دوستی‌ها و دانش‌اندوزی‌های خویش پاسدارانه نمی‌گذارید فانوسِ فرهنگ و علم و ادب در این سرزمین کهن به کورسوئی بگراید!

پیشگفتار مترجم

این اثر در راستای «فرهنگ فشرده جامعه‌شناسی» و با همان سبک و سلیقه (دوسویه، دو زبانه و همراه با تلفظ واژه‌ها) تهیه و ترجمه و تنظیم شده است و با همان اهداف (تمرین استفاده از متون زبان تخصصی، تقویت ترجمه و تصحیح تلفظ) با نهایت احترام تقدیم محضر شما دوستان و همکاران جامعه‌شناس و جامعه‌اندیش می‌شود.

برای رسیدن به این اهداف بهتر آنست که مطالعه کتاب را از سمت چپ آغاز کنید یعنی که ابتدا متن اصلی آن را بخوانید و در این حین سعی کنید بدون توجه به سمت راست یعنی متن ترجمه شده، خود با دقت کتباً یا شفاهاً به ترجمه و درک مطلب پردازید و بعد با حوصله نتیجه کار خویش را با متن ترجمه شده مقایسه کنید.

این متن با دقت و وسواس بالایی تهیه شده است اما این بدبختانه یا خوشبختانه نمی‌تواند دلیل خوبی بر عاری از عیب بودن و خالی از خطا بودنش باشد چه در بهترین حالت تنها بیانگر حد اعلای توان علمی مترجمش هست و نه توان علمی همه؛ چه بسا خود شما ترجمه‌ای بهتر از این داشته باشید و یا معادل‌هایی

بسیار زیبنده تر از آنچه که ما بکار برده ایم؛ در این صورت بر شماست که در مقابل این خدمت که به رایگان تقدیم شما می‌گردد نکات لایق اصلاح و قابل ارتقا را از راه‌های ارتباطی موجود به ما متذکر شوید تا در کوتاه‌ترین زمان ممکن از پایگاه اینترنتی ناشر (وبسایت جامعه‌شناسی شرقی) به نحو احسن محضر سایر دوستان و کاربران عزیز اطلاع‌رسانی شود.

در پایان قابل ذکر است که متن اصلی این اثر برگرفته از کتاب **Contemporary Sociological Theory** (نظریه جامعه‌شناختی معاصر) با زیرعنوان **An Integrated Multi-Level Approach** (یک رویکرد چندسطحی یکپارچه) نوشته **Doyle Paul Johnson** (دویل پل جانسون) استاد دانشگاه تگزاس می‌باشد. این کتاب در اصل ۳ بخش و ۲۱ فصل دارد و در سال ۲۰۰۸ از سوی انتشارات **Springer** منتشر شده است. جهت آشنایی بیشتر دوستان، متن پیشگفتار این کتاب (به زبان اصلی) به همراه عناوین بخش‌ها و فصل‌ها در پایان همین اثر ارائه شده است.

حسین شیران

یکم مرداد ماه ۱۳۹۲ / بیست و سوم جولای ۲۰۱۳

مروری بر

مفاهیم نوین جامعه شناسی

A

Agency

Refers in **Anthony Giddens'** structuration theory to knowledge, ability, and intentionality as manifested in individuals' actions; (in opposition to the view that behavior is determined by social structures).

عاملیت (اجینسی)

در "نظریه ساخت یابی" «آنتونی گیدنز» اشاره دارد به دانایی، توانایی و نیت مندی موجود در کنش‌های افراد؛ (در تقابل با این دیدگاه که رفتار [انسان] توسط ساختارهای اجتماعی تعیین می‌شود).

Agent

A person in **James Coleman's** rational choice theory whose actions are performed on behalf of another party (either another person or an organization) and who is expected to give priority to the interests of this other party instead of his or her own personal interests.

عامل / کارگزار (اجینت)

در "نظریه انتخاب عقلانی" «**جیمز کلمن**»، شخصی که کنش هایش به نمایندگی از طرف دیگر (یک شخص دیگر یا یک سازمان) صورت می پذیرد و از او انتظار می رود که اولویت را بجای منافع شخصی خویش به منافع آن طرف دیگر بدهد.

Alienation

Feeling of estrangement from one's self or others due to lack of control over one's own actions or the products of one's own labor as emphasized in **Marxist** theory.

بیگانگی (الیه نِشین)

احساس غریبه بودن از خویش یا دیگران بدلیل فقدان نظارت بر کنش های خویش یا محصولات کار خویش آنگونه که در نظریه **مارکسیستی** تأکید شده است.

Analytical dualism

Theoretical orientation advocated in **Margaret Archer's** perspective in which equal weight is given to social structure and interaction processes on the one hand and to elements of culture (knowledge and beliefs) on the other.

دوگرایی تحلیلی (آنلیتیکل دوآلیزم)
جهت‌گیری نظری حمایت‌شده در دیدگاه
«مارگارت آرچر» که در آن وزن یکسانی به
ساختار اجتماعی و فرآیندهای تعاملی از یکسو
و عناصر فرهنگی (شناخت و اعتقادات) از
سوی دیگر داده شده است.

Anomie

Feelings of normlessness or meaninglessness that result from inadequate social integration in **Émile Durkheim's** theory, from fragmentation or inconsistency in ultimate meaning systems in **Peter Berger** and **Thomas**

نابهنجاری (آنیمی)
احساس بی‌هنجاری یا بی‌معنایی ناشی از
ناکافی بودن همبستگی اجتماعی در نظریه
«امیل دورکیم»، [و یا] چندپارگی یا بی
ثباتی در نظام‌های معنایی غایی در دیدگاه
«پیتر برگر» و «تامس لاکمن» و [یا]

Luckmann's perspective, and from lack of opportunities to pursue culturally prescribed goals in Merton's orientation.

فقدان فرصت ها برای تعقیب اهداف فرهنگی تجویز شده در جهت گیری «مرتون».

Asceticism

Pattern of self-discipline, self-denial, or deferred gratification, often associated with one's religious commitment; applied by Max Weber to development of the Protestant work ethic; (which contrasts with monastic forms of asceticism that involve withdrawal from secular life).

زهدگرایی (استی سیزیم)
الگویی از خودانضباطی، خودانکاری یا کامروایی معوق، اغلب توأم با یک تعهد مذهبی؛ بکار برده شده توسط «ماکس وبر» برای توسعه اخلاق کار پروتستانی؛ (این نوع زهدگرایی با اشکال رهبانی زهدگرایی که مشتمل بر کناره گیری از زندگی دنیوی ست مغایرت دارد).

Autopoiesis

Concept used in Niklas Luhmann's systems theory to refer to the process where social systems are self-created through symbolic codes whereby they differentiate themselves from their environment.

خودآفرینی / خودسازمانی (آتوپوئیزیس)
مفهوم بکار برده شده در "نظریه نظامها"ی «نیکلاس لومان» راجع به فرآیندی که طی آن نظام های اجتماعی بواسطه ضوابط نمادین خودآفرین می شوند و از این طریق خودشان را از محیط پیرامونشان متمایز می سازند.

Axiom

Term often used in theory construction to denote a highly abstract propositional statement that cannot be tested directly but that serves as the foundation for the development of less abstract propositions to be tested.

اصل بدیهی / اصل حقیقی (اکسی ام)
اصطلاحی در نظریه سازی که اغلب برای مشخص ساختن حکم گزاره ای خیلی انتزاعی استفاده می شود که [خود] مستقیماً نمی تواند مورد آزمون واقع گردد اما بعنوان شالوده ای برای ایجاد گزاره های کمتر انتزاعی تر که قابل آزمون باشند بکار می رود.

B

Bifurcated consciousness

Concept used by feminist theorist **Dorothy Smith** to highlight the inconsistency between personal knowledge based on lived experience

آگاهی دوشاخه شده (بایفیرکی تید کانشیس نیس)
مفهوم استفاده شده توسط نظریه پرداز زنگرا
«**دوروتی اسمیت**» برای برجسته ساختن
تناقض میان دانش شخصی مؤسس بر تجربه

versus that provided through various authoritative texts, including those developed in academic sociology.

خودزیسته و [دانشی] که از متون آمرانهٔ مختلف مشتمل بر آنچه که در جامعه‌شناسی دانشگاهی گسترش می‌یابد حاصل می‌آید.

Breaching experiments

Procedure used in ethnomethodology in which a disruption is introduced in a particular social setting in order to observe the process whereby people seek to “make sense” of it and to restore a sense of order.

آزمون‌های نقض‌کننده (بریچینگ ایکسپیریمنت) روند مورد استفاده در "روش‌شناسی مردمی" که در آن [عمداً] گسستی در یک زمینهٔ اجتماعی خاص ایجاد می‌شود بمنظور ملاحظهٔ فرایندی که طی آن مردم در پی حس کردن آن [زمینه] و بازگرداندن مجدد حس نظم برمی‌آیند.

Bureaucratic personality

A personality pattern described by

شخصیت دیوان‌مدار (بیوراکراتیک پیرسینالیتی) الگوی شخصیتی توصیف شده توسط «رابرت

Robert Merton in which compliance with bureaucratic rules is given priority over the goals to be achieved through the rules; seen as leading to rigidity and an inability to deal innovatively and flexibly with new situations in organizational settings.

مرتون که در آن مراعات قوانین اداری بر اهداف [سازمانی] که از طریق [همان] قوانین برآورده می شوند اولویت داده می شود؛ [این الگو] بطور مشهود به سختگیری و ناتوانی در مواجهه مبتکرانه و منعطفانه با وضعیت های جدید در موقعیت های سازمانی منجر می شود.

Bureaucracy

A type of formal organization that is based on a rational-legal authority structure (as analyzed by **Max Weber**); characterized by a clear division of labor, a hierarchy of authority, reliance on established rules, and definitions of

دیوانسالاری / اداره سالاری (بیوراکراسی)
نوعی سازمان رسمی که بر پایه ساختار اقتدار عقلانی-قانونی بنا شده است (همانگونه که توسط «**ماکس وبر**» تحلیل شده است)؛ با ویژگیهایی همچون تقسیم کاری واضح، سلسله مراتبی از اقتدار، متکی بودن بر قوانین محرز و

rights and duties associated with official positions as opposed to the individual persons who occupy such positions.

توصیفاتی از حقوق و وظایف همبسته به موقعیت های رسمی، در تقابل با اشخاص فردی که این موقعیت ها را اشغال می کنند.

C

Charismatic authority

A type of authority that is based on extraordinary personal qualities of a leader; it is one of three types of authority identified by **Max Weber**, the

اقتدار فرهمند (کریزمتیک اتوریتی)

نوعی از اقتدار که مبتنی است بر ویژگی‌های شخصی فوق‌العاده یک رهبر؛ یکی از سه نوع اقتداری که از جانب «**ماکس وبر**» مشخص

other two being rational-legal authority and traditional authority.

شده است؛ دو نوع دیگر "اقتدار عقلانی-قانونی" و "اقتدار سنتی" هستند.

Collective consciousness (or conscience)

A concept emphasized heavily by **Émile Durkheim** that refers to subjective orientations widely shared among the members of a group or society, including in particular their moral ideas and underlying cognitions and patterns of thinking.

آگاهی (یا وجدان) جمعی (کالکتیو کانشیس نیس) مفهوم مورد تأکید شدید «**امیل دورکیم**» که اشاره دارد به جهت‌گیری‌های ذهنی کثیر الاشتراک میان اعضای یک گروه یا جامعه، مشتمل بر انگاره‌های اخلاقی خاص و شناخت‌ها و الگوهای فکری زیربنایی.

Compensatory groups

A concept used by rational choice theorist **Michael Hechter** to refer to groups whose activities or goals are

گروه‌های جبرانی (کامپین سیپشین گروپس) مفهوم بکار برده شده توسط نظریه پرداز "انتخاب عقلانی" «**مایکل هکتور**» در بازگشت

not necessarily intrinsically rewarding to participants, as a result of which members must be compensated to make contributions.

به گروه‌هایی که فعالیت‌ها یا اهدافشان لزوماً و ذاتاً برای مشترکین [شان] مزیت بخش نیست بلکه نتیجه [مشارکت] اعضایی است که باید تاوان (هزینه اشتراک) دهند تا سهم گردند.

Compliance structure

A term used by Amatai Etzioni to distinguish organizations according to whether they rely primarily on coercion, compensation (usually financial), or moral values to motivate their members, as well as whether their members' orientation to such power are positive or negative.

تمکین ساختاری (کیمپلاینس ستراکچر)
اصطلاح بکار برده شده توسط «آماتائی اتزیونی» برای ایجاد تمایز میان سازمان‌ها بر حسب اینکه برای تهییج اعضایشان در درجه اول بر کدامیک از [عوامل] اجبار، پاداش (معمولاً مالی) یا ارزش‌های اخلاقی متکی هستند، و یا اینکه جهت‌گیری اعضایشان به [عامل] قدرت، مثبت است یا منفی.

Conflict functionalism

Refers to the perspective developed by **Lewis Coser** regarding the way conflict can be “functional” by contributing to social integration.

کارکردگرایی تضاد / ستیز (کانفلیکت فانکشنلیزیم)
 اشاره به دیدگاه توسعه یافته توسط «لویس کوزر» معطوف به شیوه‌ای که تضاد می‌تواند با کمک کردن به یکپارچگی اجتماعی کارکرد داشته باشد.

Consolidation

A term in **Peter Blau**'s structural theory that denotes a high level of overlap between the various characteristics that are used to distinguish and classify people.

تجمیع / تحکیم (کینسالی‌دشین)
 اصطلاحی در "نظریه ساختاری" «پیتر بلاو» که سطح بالایی از همپوشانی میان ویژگی‌های مختلفی که برای تمایز و طبقه‌بندی افراد بکار می‌روند را خاطر نشان می‌سازد.

Constitutive rules

In **Anthony Giddens**' structuration

قواعد ساختاری (کانستیتوتیو رولز)
 در "نظریه ساخت یابی" «آنتونی گیدنز»،

theory, rules that define the nature of the activity in which people are involved.

قواعدی که طبیعت فعالیت را تعیین می کنند که مردم درگیر آن هستند.

Contradictory class position

A position in Erik Olin Wright's analysis of the American socio- economic class structure in which a person may be in a position of authority over others but not control productive resources, or may control productive resources but have no authority to control the labor of others.

جایگاه طبقاتی متناقض (کانترادیکتری کلاس پیزشین) در تحلیل «اریک اولین رایت» از ساختار طبقاتی اجتماعی- اقتصادی آمریکا جایگاهی است که در آن یک شخص ممکنست از اقتدار [لازم] بر روی دیگران [برخوردار] باشد اما نظارتی بر منابع مولد نداشته باشد، یا ممکنست بر منابع مولد نظارت داشته باشد اما اقتداری برای نظارت بر کار دیگران نداشته باشد.

Corporate actor

Formally established organization in **James Coleman's** rational choice theory, to which individual persons transfer certain rights and resources to act on their behalf.

عامل حقوقی (کورپوریت اکتیر)

در "نظریه انتخاب عقلانی" «**جیمز کلمن**»، سازمان رسمی و قانونی ای که برخی حقوق و منابع را به اشخاص مستقل منتقل می‌سازد تا به نمایندگی از آنها عمل کنند.

Critical theory

A basic theoretical orientation, inspired in part by **Marxist**-type theory, that emphasizes the need to evaluate existing social structures in terms of their effects in repressing and dominating certain segments of the population and the challenge of transforming such structures to reduce

نظریه انتقادی (کریتیکل تیوری)

یک جهت‌گیری نظری اساسی، تا حدودی ملهم از نظریه نوع **مارکسیستی**، که لزوم ارزیابی ساختارهای اجتماعی موجود را بر حسب تأثیرشان در سرکوب و تسلط بخش معینی از جمعیت و نیز مبارزه برای دگرگونی چنین ساختارهایی را در جهت کاهش نابرابری

inequality and increase opportunities
for human fulfillment.

ها و افزایش فرصت‌ها برای تحقق [ظرفیت
های] انسان مورد تأکید قرار می‌دهد.

Cultural capital

Knowledge, expertise, or cognitive
orientations that can be employed in
the exchange process to advance one's
interests.

سرمایه فرهنگی (کالچریل کپیتال)
دانش، تخصص، یا جهت‌گیری‌های شناختی
که در فرآیند مبادله می‌توانند برای پیشبرد
منافع فرد بکار گرفته شوند.

D

Definition of the situation

Concept often associated with **William I. Thomas**, member of the early Chicago School, that highlights the importance of subjective definitions

توصیف وضعیت (دِ فینیشین آو دِ سیچو اِشین)
مفهومی غالباً آمیخته با [نام] «**ویلیام آی. تامس**» عضو پیشین مکتب شیکاگو، که اهمیت تعاریف ذهنی و معنادار بودن پیامدهای

and the significance of social outcomes that result from actions based on such definitions.

Derivations

A term that **Vilfredo Pareto**, early Italian sociologist, used to highlight the underlying sentiments that are involved in motivating people's behavior, with such sentiments regarded as more important than the rationalizations people themselves offer to explain their behavior.

Double consciousness

The experience that **W. E. B. Du Bois**

اجتماعی که از کنش‌های مبتنی بر این تعاریف ناشی می‌شوند را نمایان می‌سازد.

مشتقات (دریوشین)

اصطلاحی که «**ویلفردو پارتو**» جامعه‌شناس مؤخر ایتالیایی بکار برد تا احساسات زیربنایی را که در رفتارهای انگیزشی افراد دخیل هستند برجسته‌تر سازد، [در باور **پارتو**] این نوع احساسات خیلی مهم‌تر از عقلانی‌سازی‌هایی تلقی شده‌اند که مردم خودشان برای توضیح رفتار خود ارائه می‌دهند.

آگاهی دوگانه (دایبل کانشیس نیس)

تجربه‌ای که «**دبلیو. ای. بی. دو بویس**» توصیف

described whereby AfricanAmericans attempt to deal with the contradictions between the negative reactions they experience in the dominant culture of whites and their own sense of their worth and dignity as human beings.

کرده است، بموجب آن آمریکاییهای آفریقایی تبار سعی می کنند با تناقضات میان واکنشهای منفی که در فرهنگ غالب سفیدپوستان تجربه می کنند و احساسات خودشان از ارزش و کرامتشان بعنوان یک موجود انسانی کنار بیایند.

Dialectical analysis

Strategy of analysis that emphasizes the process whereby social change occurs through the conflict between opposing forces within society; a concept applied by **Marx** to class conflict and also to the conflict between present social structures and

تحلیل جدلی (دایالکتیکلِ اِنالِسیس)
یک راهبرد تحلیلی که بر فرآیندی تأکید می کند که طی آن دگرگونی اجتماعی از طریق تضاد میان نیروهای مخالف درون جامعه صورت می پذیرد؛ مفهومی که توسط «مارکس» برای بیان تضاد طبقاتی و همچنین تضاد میان ساختارهای اجتماعی موجود و

emerging new structures;
 which he saw as reversing **Hegel's**
 emphasis on the opposition of ideas in
 promoting progress through increasing
 rationalization; the concept is
 sometimes also used to describe the
 paradoxical process where individuals
 create society at the same time that
 society shapes the development of its
 members, as emphasized in **Berger** and
Luckmann's "social construction of
 reality" perspective.

ساختارهای در حال ظهور بکار برده شده
 است؛ این بینش او عکس تأکید «**هگل**» بر
 تقابل انگاره‌ها در ترویج پیشرفت از طریق
 افزایش عقلانی ساختن است؛ این مفهوم گاهی
 هم جهت توصیف فرایند متناقضی بکار می
 رود که طی آن افراد، جامعه را خلق می کنند
 در همان حال که جامعه ایجاد و توسعه
 اعضایش را شکل می بخشد؛ همانگونه که در
 دیدگاه "واقعیت ساختار جامعه" «**برگر**» و
 «**لاکمن**» مورد تأکید واقع شده است.

Dramaturgic perspective

Theoretical perspective developed by

دیدگاه نمایشی (درامتورجیک پیرسپکتیو)

دیدگاه نظری توسعه یافته توسط «**ایروینگ**»

Erving Goffman that highlighted the various strategies individuals employ to make a good impression on others and thereby gain support for the identities they seek to project in particular situations.

گافمن» که راهبردهای مختلفی را نمایان می سازد که افراد بکار می گیرند تا تأثیر خوبی [از خود] بر روی دیگران ایجاد بکنند و بدین وسیله پشتیبانی برای هویتی که در موقعیت های خاص بدنبال آن هستند بدست بیاورند.

E

Elementary social behavior

Behavior manifested in face-to-face interaction in which individuals are involved in direct exchanges with one another- a primary focus of **George Homans'** exchange theory.

رفتارهای اجتماعی ابتدایی (المنتیری سوشیل بیهویر)
رفتاری که در تعامل رو در رو ظاهر می شود
که طی آن افراد وارد مبادلات مستقیم با
یکدیگر می شوند- با تمرکز اولیه بر "نظریه
تبادل" «جورج هومنز».

Emotional labor

Concept that **Arlie Hochschild** used to describe the process whereby employees (flight attendants in particular in her research project) were expected to display certain types of positive emotions in their public encounters (with airline passengers) and the challenges they faced in actually feeling these emotions so their displays would be seen as sincere.

کار احساسی (ایموشینل لیبر)

مفهومی که «**آرلی هاکشیلد**» برای توصیف فرآیندی بکار برد که طی آن از مستخدمین (بطور خاص خدمه پرواز در طرح پژوهشی او) انتظار می رود که در برخوردهای عمومی شان (با مسافران خطوط هوایی) انواع خاصی از احساسات مثبت را به نمایش بگذارند و چالشی که آنها بطور واقع در احساس کردن این عواطف با آن روبرو می شوند تا نمایششان خالصانه بنظر برسد.

Enlightenment

Orientation that developed among many 18th century intellectuals which

روشنفکری (اینلایتینمنت)

گرایشی که در میان بسیاری از روشنفکران قرن هجدهم گسترش یافت، دربرگیرنده ایمان

involved an optimistic faith in reason as a basis for criticizing traditional beliefs and practices (particularly religious beliefs) and for reorganizing society so it would conform to the principles of natural law as discovered through reason or rational analysis.

خوش بینانه به عقل بعنوان یک اساس برای انتقاد از باورها و عمل‌های سنتی (بویژه باورهای مذهبی) و [نیز] برای بازسازماندهی جامعه بگونه‌ای که مطابق با اصول قوانین طبیعی باشد که از طریق دلیل و یا تجزیه و تحلیل عقلی کشف شده‌اند.

Entropy

A concept used to describe the deterioration and decay of open systems when the energy and other resources needed to sustain them can no longer be obtained from the environment.

فروپاشی / فروکاهش / افت (انترپی)
مفهومی که برای توصیف زوال و فروپاشی نظام‌های باز بکار می‌رود آنگاه که انرژی و سایر منابع مورد نیاز برای پایداری آنها دیگر نتواند از محیط تأمین گردد.

Ethnomethodology

Refers to the “methods of people” that they use, often on the basis of tacit understandings, in interpreting and making sense of one another’s behavior and maintaining a sense of social order.

روش‌شناسی مردمی (اتنومِتدالیجی)

اشاره به "روش‌های مردمی" که افراد از آن استفاده می‌کنند، اغلب مبتنی بر تفاهم‌های ضمنی در تفسیر و ادراک رفتار دیگری و حفظ احساس نظم اجتماعی.

Exchange behaviorism

A term that can be applied to **George Homans'** exchange theory because of his explicit focus on using the principles of behavioral psychology to explain how individuals seek to shape one another’s behavior so as to gain experience favorable reward/cost

رفتارگرایی مبادله‌ای (ایکسچینج بیّه و یوریزیم)

اصطلاحی که در [چارچوب] "نظریه تبادل" «جورج هومنز» می‌تواند بکار برده شود به دلیل تمرکز صریح و روشن او بر استفاده از اصول روانشناسی رفتاری برای توضیح اینکه افراد چگونه در پی شکل دادن به رفتار فرد دیگری هستند تا اینکه نتایج پاداش/هزینه

outcomes.

مطلوب را تجربه کنند.

Externalization

The process described in **Berger** and **Luckmann's** "social construction of reality" perspective in which individuals are actively involved in creating or reproducing their social and cultural worlds.

بیرونی ساختن / واقعیت بخشی (اکسترنالیزشین)
فرآیند توصیف شده در دیدگاه "واقعیت
ساختار اجتماعی" «برگر» و «لاکمن» که طی
آن افراد فعالانه در ایجاد یا بازتولید دنیاهای
اجتماعی و فرهنگی شان درگیر می شوند.

Extrinsic rewards

A term used in **Peter Blau's** exchange theory to refer to rewards people seek that do not necessarily reflect any type of social bond to a particular exchange partner.

پاداش های بیرونی (اکسترنسیک ریوردز)
اصطلاح بکار برده شده در "نظریه تبادل" «پتر
بلاو» در بازگشت به پاداش های مورد مطالبه
افراد که لزوماً منتج از هیچ نوع پیوند اجتماعی
با طرف تبادل خاصی نیست.

F

False consciousness

According to **Marx** and Marxist perspectives, a lack of awareness of one's true class interests or of knowledge as to how the structure of society could be changed to advance

آگاهی دورغین (فلس کانشیس نیس)
مطابق دیدگاه «مارکس» و مارکسیست ها،
فقدان اطلاع از منافع طبقاتی حقیقی خویش یا
شناخت از اینکه چگونه ساختار جامعه می
تواند دگرگون شود تا این منافع برآورده شوند؛

these interests; often seen as manifested among working class individuals who support the capitalist system because they see no alternative, and sometimes because they believe they can advance within it

همچنانکه اغلب در میان افراد طبقه کارگر مشاهده می شود که از نظام سرمایه داری حمایت می کنند بخاطر اینکه هیچ جایگزینی برای آن نمی بینند و گاه هم بخاطر اینکه باور دارند که در متن آن می توانند پیشرفت کنند.

Feedback cycles (positive and negative)

A concept used in systems theory to describe whether the reactions to a particular type of action reinforce or inhibit the continuation of that action or its elaboration; can readily be applied to whether innovative or

چرخه بازخورد (مثبت و منفی) (فیدبک سایکلس) (پازیتیو اند نگیتیو))

مفهوم مورد استفاده در "نظریه نظام ها" برای توصیف اینکه آیا واکنش ها به یک نوع خاصی از کنش، تداوم آن کنش یا توسعه آن را تقویت می کند یا اینکه مهار می سازد؛ می تواند به آسانی برای الگوهای رفتاری نوآورانه یا

deviant behavior patterns are followed by positive or negative reactions.

منحرف بکار برده شود که از واکنش های مثبت یا منفی منتج می شوند.

Free rider

Pattern identified in rational choice theory whereby individuals seek to benefit from their membership in some group without incurring the expected costs of membership.

سواری رایگان (فری رایدر)

الگوی مشخص شده در "نظریه انتخاب عقلانی" که در آن افراد بدنبال بهره مندی از عضویت شان در برخی گروه هستند بدون آنکه هزینه های پیش بینی شده عضویت را متحمل شوند.

Functionalism

Basic theoretical orientation that emphasizes the way individuals' actions and patterns of organization

کارکردگرایی (فانکشنلیزیم)

جهت گیری نظری اساسی که بر شیوه ای که کنش های افراد و الگوهای سازمان به

contribute to various intended and unintended social outcomes, including in particular outcomes that benefit the social system in which they are involved by contributing to its survival requirements and overall welfare.

پیامدهای اجتماعی خواسته و ناخواسته مختلف کمک می رسانند تأکید می کند؛ از جمله پیامدهای خاص، نفع نظام اجتماعی است که آنها با وارد عمل شدن شان به الزامات بقا و رفاه کلی آن کمک می رسانند.

G

Gemeinschaft

Literally translated “community,” a term that highlights the importance of socioemotional bonds as a major source of solidarity and cooperative behavior, as opposed to formal establishment for the pursuit of

اجتماع / اشتراک محور (گمیشفت)
از نظر لغوی "اجتماع" ترجمه شده است،
اصطلاحی است که اهمیت پیوندهای
اجتماعی- عاطفی را به عنوان منبع اصلی
همبستگی و رفتار مشارکتی نمایان می‌سازد؛
در تقابل با تشکیلات رسمی برای تعقیب منافع

individualistic interests.

فردی.

Generalized exchange

A term used in exchange theory that refers to various patterns of indirect exchange in a system in which individuals may incur costs in some relationships without receiving direct benefits, while the opposite is true in other transactions.

تبادل تعمیم یافته (جنرالایزد ایکسچینج)
اصطلاح مورد استفاده در "نظریهٔ تبادل" در بازگشت به الگوهای مختلف تبادل غیرمستقیم در یک نظام که افراد در برخی از روابط متحمل هزینه‌هایی می‌شوند بدون آنکه منفعت مستقیمی دریافت کنند، در حالیکه در معاملات دیگر عکس آن صحیح است.

Generalized other

A term used by **George Herbert Mead** to describe the general expectations and normative guidelines of the larger

دیگری تعمیم یافته (جنرالایزد آدیر)
اصطلاح بکار برده شده توسط «جرج هربرت مید» برای توصیف عام توقعات و خط مشی

community that individuals use in evaluating their own behavior, as opposed to the expectations of specific individuals.

های هنجاری از اجتماع بزرگتر که افراد برای ارزیابی رفتار خود استفاده می کنند، در تقابل با توقعاتی که از افراد خاص می رود.

Gesellschaft

Literally translated "society" or "association," refers to a social system that may be formally established, but that is characterized by impersonal relationships in which individuals are oriented primarily toward satisfying their own individual needs.

جامعه / مشارکت محور (گزلفست)
از نظر لغوی به "جامعه" یا "انجمن" ترجمه شده است، در بازگشت به نظام اجتماعی که رسماً تأسیس شده باشد، اما با روابط غیرشخصی توصیف شده است که افراد در درجه اول در جهت ارضای نیازهای فردی خودشان در پیش می گیرند.

Graduated parameters

In **Peter Blau's** structural theory, characteristics that can be used to distinguish individuals and that allow for ordinal ranking (less or more), such as income or age, for example.

عوامل درجه بندی شده (گِرجو اِتید پیرمترس) در "نظریه ساختاری" «**پیتر بلاو**» ویژگی‌هایی که می‌توانند برای تشخیص افراد استفاده شوند و امکان رتبه بندی (کمتر یا بیشتر) [آنها] را فراهم سازند، مانند درآمد یا سن، به عنوان مثال.

Group selection

A process emphasized in sociobiology whereby individuals' survival and reproduction chances are enhanced through behaviors that may be risky or costly to them personally, but that are beneficial for the survival of the group

انتخاب گروه (گروپ سیلکشین) فرآیندی تأکید شده در جامعه-زیست‌شناسی که بموجب آن شانس بقا و تولید مثل افراد افزایش می‌یابد بواسطه رفتارهایی که ممکن است شخصاً برایشان مخاطره آمیز یا هزینه بر باشند اما برای بقای گروهی که به آن تعلق

to which they belong, even though they may not be genetically related to other group members.

دارند سودمند باشند ولو اینکه اصالتاً با سایر اعضای گروه نسبتی نداشته باشند.

H

Habitus

Objective conditions of one's material and social situation as analyzed by **Pierre Bourdieu**, particularly as determined by socioeconomic

عادات (هَبِیتِس)

شرایط عینی وضعیت مادی و اجتماعی فرد
آنگونه که توسط «**پیر بوردیو**» تحلیل شده
است، یا بطور خاص آنگونه که توسط موقعیت

position; contrasts with subjective predispositions, despite the high level of congruence that usually exists between habitus and subjective disposition.

Hierarchy of conditioning

Refers to the idea in **Parsons'** theory regarding the hierarchical relationship of cultural systems, social systems, personality systems, and behavioral organisms in which the lower level systems set limits and constraints for the control exerted by higherlevel systems (e.g., limits set by biological characteristics of human organism on

اجتماعی - اقتصادی تعیین شده است، در تقابل با زمینه های ذهنی، علیرغم سطح بالایی از تجانس که معمولاً بین عادات و وضعیت ذهنی وجود دارد.

سلسله مراتب شرطی (هایر آرکی آو کیندیشینینگ) در بازگشت به انگاره ای در نظریه «پارسونز» راجع به رابطه سلسله مراتبی نظامهای فرهنگی، نظامهای اجتماعی، نظامهای شخصیتی و سازواره های رفتاری که در آن نظامهای سطح پایین حدود و قیودی بر نظارت اعمال شده از جانب نظامهای سطح بالاتر ایجاد می کنند (به عنوان مثال، حدود ایجاد شده از جانب ویژگی

the behaviors that can be expected in individuals' social roles).

های زیست شناختی سازواره انسان بر روی رفتارهایی که می تواند در نقش های اجتماعی افراد مورد انتظار واقع شوند).

Hierarchy of cultural control

In **Parsons'** perspective, the pattern whereby cultural orientations, particularly values and norms, govern the organization of social systems and the actions of individuals in performing their roles within them.

سلسله مراتب نظارت فرهنگی (هابرآرکی آو کالچرل کیترو) در دیدگاه «پارسونز» الگویی که بموجب آن جهت گیری های فرهنگی، بویژه ارزش ها و هنجارها، بر سازماندهی نظام های اجتماعی و کنش های افراد در انجام دادن نقش هایشان در درون آنها نظارت می کنند.

Historicism

Orientation reflected in classical stage
German social theory that emphasizes

تاریخ گرایی (هیستوریسیزم)
جهت گیری منعکس در مرحله کلاسیک نظریه اجتماعی آلمان که بر اهمیت درک سنت های

the importance of understanding a society's distinctive cultural traditions and how these are manifested in individuals' subjective consciousness-an emphasis that contrasts with the positivist emphasis on universal laws governing overt behavior.

فرهنگی مشخص جامعه و اینکه چگونه اینها در آگاهی ذهنی افراد نمایان می شوند تأکید می کند- تأکیدی که در تقابل با تأکید [مکتب] اثبات گرایی بر قوانین کلی حاکم بر رفتار واقع می گردد.

Imbalanced exchange

Transaction in which individuals receive more rewards or incur greater costs than are considered appropriate for a balanced relationship and which,

تبادل نامتوازن (ایمبالنسید ایکسچینج)

مبادله‌ای که در آن افراد پاداش‌های بیشتری دریافت می‌کنند یا هزینه‌های بیشتری پرداخت می‌کنند نسبت بدان چیزی که برای

in **Peter Blau's** exchange theory, gives rise to differentiation in status or power in order to achieve balance.

یک ارتباط متعادل مناسب در نظر گرفته بودند؛ و در "نظریه تبادل" «**پیتر بلاو**» مبادله ای که به تمایز در وضعیت یا قدرت بمنظور رسیدن به تعادل منجر می شود.

Implicit theory

The everyday life assumptions people share regarding their social world that may not necessarily be incorporated in their conscious awareness or reflection; contrasts with **explicit theory** as developed in academic sociology.

نظریه تلویحی (ایمپلیسیت تیوری)
پنداشته های زندگی روزمره ای که مردم در مورد جهان اجتماعی شان منتشر می سازند که ممکن است الزاماً برخاسته از وجدان خودآگاه شان یا بازتابی از آن نبوده باشد؛ در تقابل با «نظریه صریح» که در جامعه شناسی دانشگاهی ایجاد می شود.

Inclusive fitness

A term used in sociobiology to refer to the outcomes of biological characteristics or behavior patterns that improve the “fitness” of others to whom one is genetically related as well as oneself in being able to adapt successfully to the environment and thereby improve long term prospects for survival and reproductive success.

تناسب فراگیر (اینکلوسیو فیتنیس)

اصطلاح مطرح در جامعه‌زیست‌شناسی راجع به پیامدهای ویژگی‌های زیست‌شناختی یا الگوهای رفتاری که سازگاری دیگران را گسترش می‌دهد که یکی از آنها اصالتاً بخوبی قادر می‌سازد تا با موفقیت با محیط پیرامون انطباق یابد و در نتیجه امیدهای بلندمدت برای کامیابی در بقا و باروری را بهبود می‌بخشند.

Internalization

Process whereby individuals acquire the cultural patterns of society in their own subjective consciousness through socialization and through participation

درونی ساختن (اینترنالیزشین)

فرآیندی که بموجب آن افراد الگوهای فرهنگی جامعه را در آگاهی ذهنی خود از طریق اجتماعی شدن و مشارکت در جامعه کسب می‌کنند.

in society; emphasized in **Berger** and **Luckmann's** perspective (along with **externalization** and **objectification**) to explain the reciprocal relationship between individuals and society (i.e., individuals create society, but society also shapes and forms its individual members).

Intersection

In **Blau's** structural theory, the pattern whereby the characteristics used to classify different types of people crosscut one another in various ways so that individuals may be seen as similar in terms of some characteristics

کنند؛ مورد تأکید در دیدگاه «برگر» و «لاکمن» (همراه با بیرونی کردن و عینی ساختن) برای توضیح رابطه متقابل بین افراد و جامعه (به عنوان مثال، افراد جامعه را خلق می کنند، اما جامعه نیز اعضای فردی خودش را شکل می دهد).

تقاطع (اینترسکشن)

در نظریه ساختاری «بلاو» الگویی است که در آن ویژگی های مورد استفاده برای طبقه بندی انواع مختلف مردم به شیوه های مختلفی به یکدیگر می رسند به طوری که افراد ممکنست برحسب برخی ویژگی ها مشابه هم دیده شوند

but different in others; contrasts with the pattern of **consolidation** in which these differences overlap with one another.

Intersubjective consciousness

In phenomenological sociology, the consciousness that is shared among people; contrasts with the unique components of individuals' consciousness that cannot be experienced by others in the same way.

Intrinsic rewards

Concept used in **Peter Blau**'s exchange theory to refer to rewards that are

اما در سایر ویژگی ها متفاوت از هم؛ در تقابل با الگوی «تجمیع» که در آن این تفاوت ها یکدیگر را همپوشانی می کنند.

آگاهی میان ذهنی (اینترسیبجکتیو کانشیس نیس) در جامعه شناسی پدیدارشناختی آگاهی ای است مشترک در میان مردم؛ در تقابل با آگاهی منحصر به فردی که نمی تواند به همان شیوه توسط دیگران تجربه شود.

پاداش درونی (اینتیرینسیک ریوُرد) مفهوم مورد استفاده در نظریه تبادل «**پیتر بلاو**» در اشاره به پاداشی که مربوط به افراد خاص

linked to particular individuals, often because of their socioemotional bonds.

است اغلب بخاطر پیوندهای اجتماعی - عاطفی
شان.

Instrumental rationality

Type of rationality in which calculation and choice are involved with regard to the ends to be pursued as well as the means for achieving them; emphasized by **Max Weber** in his explanation of capitalism and bureaucracy and by **Jürgen Habermas** as one of the distinct forms of rationality that he identified.

عقلانیت ابزاری (اینسترومنتل راشینالیتی)
نوعی عقلانیت که در آن محاسبه و انتخاب با
توجه بغایاتی که دنبال می شوند بمثابة وسیله
ای برای رسیدن به آنها بکار بسته می شوند؛
مورد تأکید «**ماکس وبر**» در تبیین اش از
سرمایه داری و دیوان سالاری و «**یورگن
هابرماس**» بعنوان یکی از اشکال متمایز
عقلانیت که او مشخص کرده است.

Iron law of oligarchy

Process described by **Robert Michels** in

قانون آهنین عده سالاری (آیرن لا آو اولیگارکی)
فرآیند توصیف شده توسط «**رابرت میشلز**» که

which persons in positions of ower engage in strategies to maintain their power—a process that occurs in democratic organizations as well as other types.

بموجب آن افراد در مواضع قدرت راهبردهایی را بکار می‌گیرند تا قدرت خودشان را حفظ بکنند- فرآیندی که در سازمان‌های مردم‌سالار رخ می‌دهند همان گونه که در انواع دیگر آن.

K

Kin selection

Concept from sociobiology in which reproductive success and long-range species survival are enhanced by

انتخاب خویشاوند (کین سیلکشین)
مفهومی از جامعه-زیست شناسی که در آن
کامیابی در بازتولید و بقای درازمدت گونه ها
افزایش می یابند بواسطه رفتارهایی که محتملاً

behaviors that may be risky or costly to an individual but that enhance the survival chances of those to whom the individual is genetically related, particularly his or her offspring.

برای خود فرد مخاطره آمیز یا هزینه بر می باشند اما موجب افزایش شانس بقای آنهایی می شوند که از نظر اصالت با آنها نسبت دارند، به طور خاص فرزندانیشان.

L

Laissez-faire

Can be translated as “leave it to do” (meaning leave it alone), a term describing an orientation which advocates minimal interference in the

تجارت آزاد (لاسی‌فیر)

می‌تواند اینگونه ترجمه شود: "بگذار انجام شود" (یعنی آنرا بحال خود بگذار)؛ اصطلاحی جهت توصیف یک جهت‌گیری که از حداقل

market or the “natural” evolutionary process, particularly by government, reflecting a belief that social welfare and long-range evolutionary progress are best achieved when individuals have maximum freedom to pursue their individual interests.

مداخله در بازار و یا روند "طبیعی" تکامل بویژه از جانب دولت طرفداری می‌کند، منعکس‌کننده این عقیده که رفاه اجتماعی و پیشرفت تکاملی درازمدت به بهترین شکل زمانی محقق می‌شود که افراد از حداکثر آزادی برای دنبال کردن منافع فردی شان برخوردار باشند.

Latent dysfunction and function

Consequences of individuals' actions that are not consciously intended or recognized, including both negative (dysfunctions) or positive (functions) consequences, particularly as emphasized in **Robert K. Merton's**

کارکرد یا بدکارکرد پنهان (لتنت دیس فانکشنین اند فانکشنین) پیامدهای کنش‌های افراد که آگاهانه مورد خواست یا تشخیص واقع نشده‌اند مشتمل بر پیامدهای منفی (بدکارکرد) یا مثبت (کارکرد)، بویژه آنگونه که در راهبرد «**رابرت کی مرتون**» برای تحلیل کارکردی میان برد الگوهای نهادی

strategy for middle-range functional analysis of widespread institutional patterns of action.

گسترده کنش (اجتماعی) مورد تأکید واقع شده است.

Latent pattern maintenance

A basic functional requirement in **Talcott Parsons'** structural/functional theory for maintaining society's basic values and norms through processes of socialization, social control, and various other mechanisms that serve to reinforce these underlying cultural patterns.

حفظ الگوی نهفته (لتینت پتیرن مین تینیس) یک لازمه کارکردی اساسی در نظریه ساختاری/کارکردی «**تالکوت پارسونز**» برای حفظ ارزش‌ها و هنجارهای اساسی جامعه از طریق فرآیندهای اجتماعی شدن، نظارت اجتماعی و ساز و کارهای مختلف دیگر که در خدمت تقویت این الگوهای اساسی فرهنگی قرار دارند.

Lifeworld

In **Jürgen Habermas'**s theory, the

جهان زیست (لایف ورلد) در نظریه «**یورگن هابرماس**»، جهان روزمره

everyday micro-level world as experienced by individuals in their daily lives which, in his view, is characterized by a high level of communication that is oriented toward mutual understanding; (as opposed to impersonal social control).

سطح پایین که توسط افراد در زندگی روزمره‌شان تجربه می‌شود و در نظر او با یک ارتباط سطح بالایی توصیف شده است که در جهت درک متقابل سوگیری شده است؛ (در تقابل با نظارت اجتماعی غیر شخصی).

“Looking-glass self”

Term used by **Charles Horton Cooley** in the early years of American sociology to describe how an individual's self-concept reflects and incorporates the reactions of others, particularly in primary group settings, and the positive or negative feelings (such as

خودآینه ای (لوکینگ گلس سلف) اصطلاح بکار برده شده توسط «**چارلز هورتون کولی**» در سال‌های اولیه جامعه‌شناسی آمریکا برای توصیف اینکه چگونه تصوّر فرد از خودش واکنشهای دیگران را بازتاب می‌نماید و ثبت می‌کند، بویژه در زمینه گروه اولیه، و

pride and shame) that result from
these reactions.

احساسات مثبت یا منفی (همچون غرور و
شرم) را که ناشی از این واکنش‌ها می‌باشد.

M

Mechanical solidarity

In **Émile Durkheim**'s theory, a form of solidarity that is based on similarities among people in experiences and shared consciousness.

همبستگی فنی (مکانیکی) (میکنیکل سالدیریتی)
در نظریه «امیل دورکیم»، شکلی از همبستگی
است مبتنی بر شباهت های میان مردم در
تجارب و آگاهی های مشترک.

Meme

A concept introduced by sociobiologist **Richard Dawkins** to refer to basic units of cultural evolution that may be seen as corresponding in some ways to genes in biological evolution, and that may be evaluated in terms of their contributions to long-range human survival and reproductive success.

مم* (میم)

مفهومی که از جانب «ریچارد داوکینز» جامعه‌زیست‌شناس معرفی شده است برای اشاره به واحدهای اساسی تکامل فرهنگی که ممکن است در برخی از شیوه‌ها در تکامل زیست‌شناختی متناظر با ژن‌ها دیده شوند و بر حسب کمک‌هایشان به بقای درازمدت و کامیابی بازتولید مورد ارزیابی قرار بگیرند.

* «مم» در واقع یک عقیده، رفتار یا روشی است که در درون یک فرهنگ از فردی به فرد دیگر منتقل می‌شود. یک «مم» به عنوان یک واحدی برای حمل عقاید، نمادها یا کردارهای فرهنگی عمل می‌کند که می‌تواند از طریق نوشتن، خواندن، ایما و اشاره، شعائر یا پدیده‌های قابل تقلید دیگر از یک ذهن به ذهنی دیگر انتقال یابد. از این جهت «مم» را می‌توان یک «واحد فرهنگی» در نظر گرفت.

«مم» (meme) کوتاه شده واژه «میم» (mimeme) می‌باشد. این واژه ریشه در یونان باستان دارد و اساساً

به معنای «چیز تقلید شده یا کپی شده» است. نخستین بار این «ریچارد داوکینز» (Richard Dawkins) زیست‌شناس تکامل‌گرای انگلیسی بود که در سال ۱۹۷۶ این اصطلاح را در کتاب معروف خود «ژن خودخواه» (The Selfish Gene) بکار برد.

«داوکینز» در این کتاب پدیده اجتماعی فرهنگ را از نقطه نظر «تکامل‌گرایی» مورد بحث و بررسی قرار داد و در این راستا به «مم» همان رسالتی را داد که «ژن» (Gene) در انتقال اطلاعات جسمی در زیست‌شناسی تکاملی دارد. او حتی اصطلاح «میمم» (mimeme) را به شکل «مم» (meme) در آورد تا این واژه از نظر املائی و آوایی هم شبیه واژه «ژن» (Gene) باشد.

در میانه‌های دهه ۱۹۸۰ هم علم «ممتیک» (memetics) پدید آمد تا الگوهای تکاملی انتقال اطلاعات فرهنگی را مبتنی بر مفهوم «مم» مورد مطالعه قرار بدهد. بنیانگذاران «ممتیک» عقیده دارند اگر که «مم» در فرهنگ همان نقشی را دارد که ژن در زیست‌شناسی، پس همانطور که علم «ژنتیک» (genetics) به مطالعه «ژن» می‌پردازد باید علمی همچون «ممتیک» هم باشد که به مطالعه علمی «مم» پردازد.

(ترجمه‌ای آزاد از بخشی از مقاله مربوط به meme در Wikipedia, the free encyclopedia)

Middle-range functional theory

An approach to theory development

نظریه کارکردی میان‌برد (میدل رینج فانکشنل تیوری)

رویکردی در [فرآیند] نظریه‌سازی به پشتیبانی

advocated by **Robert K. Merton** that was intended to be less abstract than the type of theory represented by **Parsons'** comprehensive structural/functional theory, but more general than the empirical generalizations that emerge from specific research projects.

«رابرت کی مرتون» که نسبت به نوع نظریه ارائه شده از سوی نظریه ساختاری/کارکردی جامع «پارسونز» کمتر انتزاعی بود اما کلی تر از تعمیم‌های تجربی‌ای بود که از طرح‌های پژوهشی خاص بر می‌آمد.

Morphogenesis

In open systems theory, a process of structural or cultural elaboration that is based on positive feedback cycles—a concept used by **Walter Buckley** to describe elaboration of the structure of social systems and by **Margaret Archer**

ریخت‌زایی (مورفوجنسیس)

در "نظریه نظام‌های باز"، فرایند توسعه ساختاری یا فرهنگی مبتنی بر چرخه‌های بازخورد مثبت می‌باشد—مفهوم مطرح شده از سوی «والتر باکلی» برای توصیف بسط ساختار نظام‌های اجتماعی و «مارگارت آرچر» برای

to describe the elaboration of cultural knowledge and beliefs.

توصیف بسط دانش ها و باورهای فرهنگی.

Morphostasis

In open systems theory, a process of maintaining existing social structural patterns through deviation-inhibiting feedback cycles.

ریخت ایستایی (مورفوستیسیس)
در "نظریه نظام های باز"، فرایند حفظ الگوهای ساختاری اجتماعی موجود از طریق چرخه های بازخورد ضد انحراف می باشد.

N

Negative externalities

In rational choice theory, a term used by **James Coleman** to refer to the consequences of individuals' actions or exchange patterns that affect other

اثرات جانبی منفی (نگیتیو اکستیرنالیتیس)
در "نظریه انتخاب عقلانی"، اصطلاح مورد
استفاده «**جیمز کلمن**» برای اشاره به پیامدهای
ناشی از کنش‌های افراد و یا الگوهای تبادلی

people or the general public in a negative way.

که به شیوه ای منفی بر سایر افراد یا عموم مردم تأثیر می گذارد.

Negentropy

A term used by **Walter Buckley** to describe how social systems overcome the disintegrating or decaying effects of entropy by importing sufficient energy and other resources to maintain themselves.

فرابارش / نافروبارش (نگتروپی)

اصطلاح بکار برده شده توسط «**والتر باکلی**» برای توصیف اینکه چگونه نظام های اجتماعی با وارد کردن انرژی کافی و سایر منابع برای بقای خود، بر اثرات از هم پاشیدن و تباه شدن انتروپی فائق می آیند.

* «نگتروپی» (Negentropy) در واقع کوتاه شده عبارت «نگاتیو انتروپی» (Negative Entropy) است. این عبارت در سال ۱۹۴۴ توسط «اروین شرودینگر» (Ervin Schrodinger) و با کتاب معروف او «زندگی چیست؟» (What is Life?) ابداع شد و بعدها توسط «لئون بریلوئین» (Léon Brillouin) به شکل اختصار «نگتروپی» (Negentropy) در آمد. [Wikipedia, the free encyclopedia/Negentropy].

«انتروپی» بیانگر حالت بی‌نظمی، بهم‌ریختگی و ناسازمانی در یک نظام است [Narsis Dictionary] و همانطور که پیشتر در همین دفتر خواندیم توصیفگر حرکت یک نظام به سمت زوال و فروپاشی است و «نگتروپی» یا «انتروپی منفی» در نقطه‌ی مقابل آن بیانگر حالت نظم‌یابی و سروسامان‌گیری در یک نظام مغشوش و بهم‌ریخته و بی‌سروسامان است.

در این میان ذکر یک نکته ضروری است و آن اینکه «انتروپی» و «نگتروپی» را نباید مشخصاً برابر و معادل با «زوال» و «ثبات» در یک نظام در نظر گرفت؛ ایندو مفهوم در شرح وضعیت یک نظام تنها بیانگر یک سیر و حرکت هستند، «انتروپی» سیر به سمت زوال و فروپاشی و «نگتروپی» سیر به سمت ثبات و بهبودی؛ در واقع امر «نگتروپی» بر اساس «انتروپی» تعریف می‌شود و بطور مشخص بیانگر حالت کاهش «انتروپی» و گریز از خطر زوال و فروپاشی است.

بر این اساس اگر که بخواهیم در زبان خود یک معادل مفهومی بر ایندو واژه تعیین کنیم می‌توانیم «انتروپی» را که بیانگر افت و فروکاهش توان نظام در حفظ خویش است «فروبارش» و «نگتروپی» را که بیانگر رفع خطر فروپاشی و افزایش توان نظام در حفظ خویش و افزایش ثبات و بهبودی آن است نظر به عبارت «نگاتیو انتروپی» «نافروبارش» و یا نظر به مفهوم مثبتش «فرابارش» در نظر بگیریم. م

Neofunctionalism

Theoretical orientation that emerged in the 1980s in which the basic strategy of functional analysis was revived and revised in an attempt to address the criticisms that had been directed against earlier forms of functionalism (particularly **Talcott Parsons'** version) by explicitly incorporating analyses from the conflict, symbolic interactionist, and phenomenological perspectives.

نوکارکردگرایی (نیوفانکشنیلیزیم)

یک جهت‌گیری نظری که در دهه ۱۹۸۰ پدید آمد و در آن راهبرد بنیادی تجزیه و تحلیل کارکردی طی یک تلاش برای مقابله با انتقاداتی که از سوی تجزیه و تحلیل‌های صریحی که مؤتلفاً از چشم‌اندازهای تضاد، تعامل‌گرایی نمادین، و پدیدارشناسانه بر اشکال پیشین کارکردگرایی (بویژه نسخه **تالکوت پارسونز** آن) وارد بود دوباره احیاء و بازنگری شد.

Necessary cause

A condition which must be present for a particular outcome to occur (though

علت ضروری (نسیسری کاز)

شرطی که باید حاضر باشد تا یک پیامد خاص اتفاق افتد (با اینحال این شرط فی نفسه

the condition does not in itself insure that the outcome will occur and thus is not equivalent to a sufficient cause).

تضمین نمی کند که آن پیامد خاص اتفاق خواهد افتاد بنابراین در حکم یک علت کافی نیست).

Nominal parameters

A term used in **Peter Blau**'s structural theory to describe individual characteristics that are used to categorize different types of people but that do not involve ordinal ranking (in contrast to graduated parameters which do involve ordinal ranking).

عامل اسمی (نامینیل پیرمترس)

اصطلاح بکار برده شده در نظریه ساختاری «**پیتر بلاو**» جهت توصیف ویژگی های فردی که برای طبقه بندی کردن انواع مختلف مردم استفاده می شوند اما مشمول رتبه بندی ترتیبی نمی شوند (در تقابل با پارامترهای مدرج که مشمول رتبه بندی ترتیبی هستند).

O

Objectification

The process identified in **Peter Berger** and **Thomas Luckmann's** "social construction of reality" approach in which the products of human beings'

عینی ساختن (آبجکتیفیکِشین)
روند مشخص شده در رویکرد "ساختار
اجتماعی واقعیت" «**پتر برگر**» و «**توماس
لاکمن**» که در آن محصولات کنش‌های انسان

actions appear to them as an objective external reality to which they must adapt.

بعنوان یک واقعیت عینی خارجی که باید با آن منطبق گردند برایشان پدیدار می گردد.

Obligatory groups

A term used in Michael Hechter's rational choice perspective to identify groups in which members are expected to incur the costs of their contributions in exchange for the benefits or intrinsic gratifications they receive through their participation; contrasts with groups in which individuals must be compensated because the goals or activities are not necessarily otherwise beneficial or intrinsically gratifying.

گروههای اجباری (آبلیگتوری گروپس) اصطلاح مطرح در "دیدگاه انتخاب عقلانی" «مایکل هکتور» برای مشخص ساختن گروه هایی که از اعضایشان انتظار می رود هزینه های مشارکت شان را بپردازند در ازای مزایا یا خوشی های درونی که بواسطه مشارکت شان دریافت می کنند؛ در تقابل با گروه هایی که در آن افراد باید تاوان دهند چرا که در غیر این صورت اهداف و فعالیت ها لزوماً فایده بخش و یا ذاتاً لذت بخش نیستند.

Organic solidarity

In **Durkheim**'s theory, a form of social solidarity that is based on high levels of functional interdependence reflecting a high division of labor.

همبستگی سازواره ای (ارگانیک سالیدریتی)
در نظریه «دورکیم»، شکلی از همبستگی
اجتماعی است مبتنی بر سطح بالایی از
وابستگی کارکردی متقابل منعکس در تقسیم
کار بالا.

P

Paradigm

The underlying assumptions and presuppositions that serve as the implicit foundation for **explicit theory** development, with different under-

الگو (پَرْدایم)

فرض ها و پیش فرض های زمینه ای که به عنوان پایه ای ضمنی برای ایجاد «نظریه صریح» بکار گرفته می شوند، الگوهای زمینه

lying paradigms seen as a major reason for the development of multiple theories that focus on different aspects of the social world.

ای مختلف دلیل اصلی هستند برای ایجاد نظریه های متعددی که بر جنبه های مختلفی از جهان اجتماعی تمرکز دارند.

Parental investment

In sociobiology, the resources that parents spend in reproduction and in caring for their offspring.

سرمایه گذاری والدین (پرنیتیل اینوستمنت) در جامعه زیست شناسی منابعی است که والدین جهت بازتولید و مراقبت از فرزندانشان صرف می کنند.

“Part/whole analysis”

Term used in the sociology of emotions perspective developed by **Thomas Scheff** to indicate the way emotional experiences and expressions at the

تحلیل جزء/کل (پارت / هول انالیزیس) اصطلاح مطرح در «جامعه شناسی عواطف»، چشم انداز توسعه یافته توسط «**تامس شف**» بمنظور نشان دادن شیوه ای که طی آن تجارب

microlevel can be related to the collective emotions that are shared and sometimes expressed throughout society.

عاطفی و ابراز احساسات در سطح خرد می‌تواند به احساسات جمعی که به اشتراک گذاشته شده و گاهی در سرتاسر جامعه ابراز گشته است مرتبط گردد.

Particularistic values

Values that promote solidarity among individuals who share particular characteristics (such race/ethnicity, gender, age, occupation, for example) that distinguish them from others in the population; contrasts with universalistic values in Peter Blau's exchange theory and also in Talcott Parsons' functional theory.

ارزش‌های خاص‌گرایی (پیریکلیریزیم و لیوز) ارزش‌هایی که باعث همبستگی میان افرادی می‌شوند که در ویژگی‌های خاصی (مانند نژاد/قومیت، جنسیت، سن، شغل، بعنوان مثال) که آنها را از سایر جماعت متمایز می‌سازد شریک هستند؛ در تقابل با ارزشهای جهانشمول در نظریه تبادل «پتر بلاو» و همچنین در نظریه کارکردی «تالکوت پارسونز».

Pattern variables

A set of five dichotomous choice in **Talcott Parsons'** functional theory that can be used to classify social relations in terms of the normative orientations that govern people's perceptions and the expectations they have of one another.

متغیرهای الگویی (پتیرن وریه بیلز)
مجموعه‌ای از پنج گزینه دوگانه در نظریه کارکردی «تالکوت پارسونز» که می‌تواند برای طبقه‌بندی روابط اجتماعی بر حسب [نوع] جهت‌گیریهای هنجاری حاکم بر ادراکات مردم و نیز انتظاراتی که آنها از یکدیگر دارند مورد استفاده واقع گردد.

“Perverse effects”

In rational choice theory, a term used by **Raymond Boudon** to refer to the unexpected irrational (or less beneficial than expected) consequences that sometimes result

اثرات نامعقول (پیر- ویرس ایفکتس)
در "نظریه انتخاب عقلانی"، اصطلاح بکار برده شده از سوی «ریموند بودن» برای اشاره به عواقب غیرمنطقی غیرمنتظره (یا کم‌فایده‌تر از حد مورد انتظار) که گاهی اوقات از کنش‌های

from individuals' rational actions in pursuit of their interests, especially when they anticipate that others will also act rationally in terms of their interests.

عقلانی افراد در دستیابی به منافع خود ناشی می شوند، به خصوص زمانی که آنها پیش بینی می کنند که دیگران نیز بر حسب منافع خود عقلانی رفتار کنند.

Phenomenological sociology

A basic theoretical orientation that emphasizes the widely shared and often implicit subjective orientations and cognitive schema in terms of which individuals view all aspects of their external world.

جامعه شناسی پدیده شناختی (فنامینولاجیکل سوسیالوجی) جهت گیری اساسی نظری که بر جهت گیری های ذهنی خیلی مشترک و اغلب ضمنی و طرح های شناختی که افراد بواسطه آن همه جنبه های جهان خارجی خودشان را می نگرند تأکید می کند.

"Plausibility structures"

A term used in Peter Berger and

"ساختارهای مقبول" (پلازیبیلیتی ستراکچیرس) اصطلاح بکار برده شده در دیدگاه "واقعیت

Thomas Luckmann's "social construction of reality" perspective to highlight the way major institutional structures society reflect and reinforce the dominant cultural worldview shared within a society.

ساختار اجتماعی "پیتر برگر" و «تامس لاکمن» برای برجسته تر نشان دادن شیوه‌ای که عمده ساختارهای نهادی جامعه جهان بینی فرهنگی حاکم رایج در درون جامعه را منعکس و تقویت می‌کند.

Political economy

The overall institutional context of the economic market system, particularly as influenced by government policy.

اقتصاد سیاسی (پلیتیکل ایکانیمی)
یک مفهوم نهادی کلی از نظام اقتصاد بازاری،
به خصوص تحت تأثیر سیاست دولت.

Positive externalities

In James Coleman's rational choice theory, the positive social consequences of individuals' behavior

اثرات جانبی مثبت (پازیتیو اکستیرنالیتیس)
در "نظریه انتخاب عقلانی" «جیمز کلמן»
پیامدهای اجتماعی مثبت رفتار افراد یا داد و

or their exchange transactions, sometimes unintended, that benefit other people or the public welfare.

ستدهای تبادلی آنها، گاهی اوقات ناخواسته، که به نفع افراد دیگر یا رفاه عمومی می باشد.

Positivism

A view of knowledge, particularly scientific knowledge, that emphasizes the importance of objective empirical investigation for discovering universal laws, an approach that was advocated for sociology by **Auguste Comte** and **Émile Durkheim** (especially in his earlier works) and that is widely regarded as being reflected in contemporary research involving quantitative data analysis.

اثباتگرایی (پازیتیویسم)

یک بینش معرفتی، بویژه معرفت علمی که بر اهمیت بررسی های تجربی عینی جهت کشف قوانین جهانشمول تأکید می کند، رویکردی که برای جامعه‌شناسی از سوی «**اگوست کنت**» و «**امیل دورکیم**» (به خصوص در آثار اولیه اش) مورد حمایت واقع شد و به طور گسترده به عنوان منعکس شده در تحقیقات معاصر از جمله تحلیل کمی داده ها مورد توجه واقع شده است.

Postmodern theory

An orientation reflecting the view that various characteristics of the contemporary world represent a definite break with many of the defining features of modernity, particularly in terms of skepticism toward all forms of knowledge and authority, widespread erosion and fragmentation of the institutional structures, and increased individualism and cultural diversity.

نظریهٔ پسانوگرایی (پُست‌مادیرن تیوری)
جهت‌گیری‌ای بازتابندهٔ این نوع نگرش که ویژگی‌های مختلف جهان معاصر نشان‌دهندهٔ یک گسست معین از تعدادی از نمودهای نوسازی (مدرنیته) می‌باشند، به ویژه از نظر شک‌گرایی به همهٔ اشکال دانش و اقتدار و فرسایش گسترده و یا تکه‌تکه شدن‌های ساختارهای نهادی و [نیز] افزایش فردگرایی و تنوع فرهنگی.

Postulate

In the theory construction approach, a basic statement that helps define the

اصل موضوعه / فرض اصلی (پاسچیلیت)
در رویکرد نظریه‌سازی، یک حکم بنیادی است که به تعریف فرض‌ها و پیش‌فرض

underlying assumptions and presuppositions of the subject to be investigated, or that serves as the basis for an explicit propositional statement to be researched.

Pragmatism

A basic intellectual or philosophical orientation that was widely accepted in American social thought and was associated specifically with the early Chicago School, and that emphasizes the way human knowledge is developed through the process of adapting to the environment and solving problems.

های زمینه ای موضوع مورد مطالعه کمک می کند و یا اینکه بعنوان پایه و اساسی برای حکم گزاره ای صریح موضوع مورد تحقیق بکار گرفته می شود.

عملگرایی (پرگمیتیزیم)

یک جهت گیری فکری یا فلسفی بنیادی که بنحوی گسترده در تفکر اجتماعی آمریکایی پذیرفته شد و بنحوی خاص با مکتب شیکاگوی نخستین قرین گشت، [این مکتب] بر شیوه ای که دانش انسان بواسطه فرایند سازگاری با محیط زیست و حل مشکلات آن توسعه می یابد تأکید دارد.

Primary group

A group based on socio-emotional bonds and mutual identification of its members with one another, usually with regular face-to-face contact; analyzed by **Charles Horton Cooley** and others as important for one's self-concept and typically contrasted with more impersonal secondary groups.

گروه نخستین (پرایمیری گروپ)

گروهی مؤسس بر پیوندهای اجتماعی - عاطفی و شناخت متقابل اعضایش از یکدیگر، بطور معمول توأم با برخوردهای رو در رو منظم؛ تشریح شده توسط «**چارلز هورتون کولی**» و دیگران بعنوان یک ضرورت برای خودشناسی و نوعاً در تقابل با گروه‌های ثانویه غالباً غیرشخصی.

Principal

A term used in **James Coleman's** rational choice theory that indicates the person (or organization) on whose behalf an agent is authorized (and

شخص عامل (پرینسیپل)

اصطلاحی مطرح در "نظریه انتخاب عقلانی" «**جیمز کلمن**» که اشاره دارد به یک شخص (یا سازمان) که بعنوان یک عامل آنگونه که مجاز

expected) to act.

گشته (و یا انتظار می رود) عمل کند.

Proposition

In theory construction, a statement of a relationship that is expected to exist between at least two variables, often designated as independent or dependent variables, that serves as the basis for specific research hypotheses.

فرض / گزاره / پیشنهاد (پراپوزیشن)

در [فرآیند] نظریه سازی، حکم رابطه ایست که انتظار می رود میان دستکم دو متغیر، که اغلب متغیرهای مستقل و وابسته شناخته می شوند، وجود داشته باشد، و اینکه بعنوان پایه ای برای فرضیات پژوهشی خاص بکار گرفته می شوند.

R

Rational-legal authority

A type of authority analyzed by **Max Weber** and subsequent theorists that is based on formal enactment of rules that define the scope and terms of its

اقتدار عقلانی - قانونی (رئسینیل لیگیل اتوریتی)
نوعی از اقتدار تشریح شده توسط «**ماکس وبر**»
و نظریه پردازان متأخر مبتنی بر قوانین رسماً
تصویب شده که هدف و شرایط اعمال آن را

exercise and that subordinates accept as legitimate; contrasts with authority based on personal charismatic qualities and on traditional customs, with all such authority structures contrasted with power as a basis for controlling people's behavior.

مشخص می‌سازد و از افراد تحت امر انتظار می‌رود که مشروعیت آنرا بپذیرند؛ در تقابل با اقتدار مبتنی بر ویژگی‌های فرهمند شخص و عادات سنتی؛ همه این ساختارهای اقتدار در تقابل با قدرتی هستند که برای کنترل رفتار مردم یک بنیاد محسوب می‌شوند.

Regulative rules

In **Anthony Giddens'** structuration theory, rules that regulate how routine structured activities are to be performed, as contrasted with **constitutive rules** that define the basic nature of such activities.

قواعد تنظیمی (رگِلِتیو رولز) در "نظریه ساخت یابی" «**آنتونی گیدنز**» قواعدی که چگونه باید انجام گرفتن فعالیت‌های ساخت یافته معمول را تنظیم می‌کنند، در تقابل با «**قواعد ساختاری**» که ماهیت اساسی چنین فعالیت‌هایی را تعریف می‌کنند.

Repressive laws

In **Émile Durkheim**'s theory, laws that are intended to insure uniformity of people's behavior or beliefs (in contrast with **restitutive laws**), with punishment of deviants serving to reinforce **mechanical solidarity**.

قوانین سرکوبگر (ریپرسیو لاز)

در نظریه «امیل دورکیم»، قوانینی هستند که برای تضمین یک شکلی رفتارها یا باورهای مردم در نظر گرفته شده است (در مقایسه با «قوانین بازگرداننده»)، با مجازات کردن منحرفان در خدمت تقویت «همبستگی فنی» قرار می‌گیرد.

Residues

In **Vilfredo Pareto**'s theory, the underlying sentiments that motivate human behavior, in contrast to the explanations (or rationalizations) that individuals might offer.

بازمانده‌ها (رزیدوس)

در نظریه «ویلفردو پارتو»، احساسات زمینه‌ای که رفتار انسان را بر می‌انگیزند، در مقایسه با توجیهات (یا عقلانی‌ساختن‌هایی) که افراد ممکن است ارائه دهند.

Restitutive laws

In **Émile Durkheim**'s theory, laws that are intended to preserve patterns of functional interdependence that develop with a high division of labor (which contrast with **repressive laws**), with punishment of deviants serving to restore such patterns of interdependence and thereby preserve **organic solidarity**.

قوانین بازگرداننده (رستیتوتیو لاز)

در نظریه «**امیل دورکیم**»، قوانینی که جهت حفظ الگوهای همبسته کارکردی که با تقسیم کار بالا توسعه یافته اند در نظر گرفته شده اند (در تقابل با «قوانین سرکوبگر»)، با مجازات منحرفان در خدمت بازگرداندن این الگوهای همبسته و در نتیجه حفظ «همبستگی سازواره» ای قرار می گیرند.

Restricted exchange

A direct exchange of material or nonmaterial rewards in social exchange theory that does not involve third parties.

مبادله محدود (ریستریکتید ایکسچنج)

مبادله مستقیم پاداش های مادی یا غیرمادی در نظریه تبادل اجتماعی که مشمول شخص ثالث نیست.

Role identity

In **George McCall** and **J. L. Simmons'** symbolic interactionist perspective, a component of one's self-concept, often associated with a particular type of social position or relationship, that may vary in terms of its long-term importance to an individual as well as its salience in particular situations.

هویت نقش (رُول آیدنتیتی)

در دیدگاه کنش متقابل نمادین «**جورج مک کال**» و «**جی. ال. سیمونز**» مؤلفه‌ای از خودتصوری، اغلب قرین با نوع خاصی از موقعیت یا رابطه اجتماعی که ممکنست بر حسب اهمیت طولانی مدتش برای یک فرد همچنین بارز بودنش در شرایط خاص متفاوت باشد.

S

“Sacred canopy”

A metaphor used in **Peter Berger** and **Thomas Luckmann’s** “social construction of reality” perspective to describe an overarching worldview, or

سایبان مقدس (سِکرید کَنپِی)

استعارهٔ مطرح در دیدگاه "ساختار اجتماعی واقعیت" «**پیتر برگر**» و «**تامس لاکمن**» دیدگاه "ساخت اجتماعی واقعیت" برای توصیف یک

set of beliefs and values, that gives meaning and purpose to individuals' lives and that legitimates and reinforces the major institutional structures of society.

Self-fulfilling prophecy

A pattern described by **Robert Merton** in which people's definitions of future outcomes leads to behavior that insures such outcomes will indeed occur (though such outcomes may not otherwise have occurred).

Significant gesture

In the perspective of Chicago School

جهان بینی فراگیر، یا مجموعه ای از باورها و ارزش ها، که به زندگی افراد معنا و هدف می بخشد و ساختارهای نهادی عمده جامعه را مشروعیت می بخشد و تقویت می کند.

پیشگویی خودبرآور (سلف فول فیلینگ پرافیسی) الگوی توصیف شده توسط «رابرت مرتون» که در آن توصیفات افراد از پیامدهای آتی منجر به رفتاری می شود که تضمین می کند تا این پیامدها براستی محقق می شوند (ولی در غیر این صورت این پیامدها رخ نمی دادند).

اشاره معنادار (سیگنیفیکانت جسچیر) در دیدگاه نظریه پرداز مکتب شیکاگو «جورج

theorist **George Herbert Mead**, a gesture (or initial phase of an act) which has the same meaning for others who observe it as it does for the individual performing it, and which can therefore serve as a form of intentional symbolic communication.

“Social behaviorism”

A term used by Chicago School theorist **George Herbert Mead** to distinguish his perspective from psychological behaviorism— an approach that emphasized explicitly the processes of subjective interpretation and communication for determining how

هربرت مید، یک اشاره (یا مرحله اول عمل) که معنای یکسانی دارد برای دیگرانی که آن را مشاهده می کنند، انگار که فرد آن را انجام می دهد، و بنابراین می تواند همچون یک شکلی از ارتباطات نمادین ارادی بکار گرفته شود.

رفتارگرایی اجتماعی (سوشیل بی‌هویو ریزیم) اصطلاح استفاده شده توسط «**جورج هربرت مید**» نظریه پرداز مکتب شیکاگو، برای تمایز دیدگاه خودش از رفتارگرایی روانشناختی- رویکردی که به صراحت بر فرآیندهای تفسیر ذهنی و ارتباطی برای تعیین اینکه چگونه افراد

individuals respond to environmental stimuli.

به محرک های محیطی پاسخ می دهند تأکید کرد.

Social capital

In **James Coleman**'s rational choice theory, a term that refers to social relationship people develop that potentially can be employed in achieving various collective (or individual) goals.

سرمایه اجتماعی (سوشیل کپیتال) در "نظریه انتخاب عقلانی" «**جیمز کلمن**» اصطلاحی است که اشاره دارد به توسعه روابط اجتماعی افراد که به طور بالقوه می تواند در خدمت دستیابی به اهداف جمعی (یا فردی) مختلف قرار گیرد.

"Social construction of reality"

A term used to describe the phenomenological perspective developed by **Peter Berger** and **Thomas Luckmann** which emphasizes that all aspects of

«واقعیت ساختار اجتماعی» (سوشیل کینستراکشین آوری آلتی) اصطلاح مورد استفاده برای توصیف دیدگاه پدیدارشناختی، توسعه یافته توسط «**پیتر برگر**» و «**تامس لاکمن**» که تأکید می کند همه جنبه

the sociocultural world are constructed through human beings' actions and interaction as well as the way this socially constructed world influences individuals' subjective worldview and behaviors.

های جهان اجتماعی - فرهنگی از طریق کنش ها و واکنش های موجودات انسانی ساخته می شوند، به همان شیوه که این جهان بنحو اجتماعی ساخته شده جهان بینی ذهنی و رفتارهای افراد را تحت تأثیر قرار می دهد.

Social Darwinism

An perspective that was influential in the classical stage of sociological theory and that was based heavily on the evolutionary theory of **Herbert Spencer** (and was highly consistent with **Charles Darwin's** theory of biological evolution); emphasized the long-term process whereby social

داروینیسم اجتماعی (سوشیل داروینیزیم) دیدگاهی که در مرحله ابتدایی نظریه جامعه شناختی [بسیار] با نفوذ بود و به شدت بر پایه نظریه تکامل «**هربرت اسپنسر**» قرار داشت (و [نیز] با نظریه تکامل زیست شناختی «**چارلز داروین**» بسیار سازگار بود)؛ [این دیدگاه] بر فرآیند بلندمدتی تأکید دارد که به موجب آن

progress was thought to result from ongoing competition among different individuals, groups, and organizations, and the “survival of the fittest” through this competitive struggle.

Social evolution

Long-term development of a society- a process that in the classical stage of sociological theory was explained in terms of the social **Darwinist** principles of the “struggle for survival and survival of the fittest” but that since the middle of the twentieth century indicates a pattern of gradual change within the system, as opposed to

پیشرفت اجتماعی تصور می شد ناشی از رقابت مداوم میان افراد، گروه ها، و سازمان های مختلف و “بقای اصلح” برآمده از این مبارزه رقابتی می باشد.

تکامل اجتماعی (سوشیل اِولوشین)
توسعه درازمدت یک جامعه؛ فرآیندی که در مرحله ابتدایی نظریه جامعه شناختی بر حسب اصول اجتماعی **داروینیستی** “تنازع برای بقا” و “بقای اصلح” تبیین می شد اما از نیمه های قرن بیستم نشانگر الگویی از تغییر تدریجی درون نظام می باشد در تقابل با تغییر انقلابی.

revolutionary change.

Social integration

A general term that is used to indicate how individuals' actions and the institutional structures of society are coordinated or fit together to insure at least a minimal level of social order in dealing with individual and collective needs and goals, plus feelings of solidarity that provide individuals a sense of belonging- a major emphasis in the general perspective of **functional theory** and one of four basic functional requirements in **Talcott Parsons'** structural/functional theory.

همبستگی اجتماعی (سوشیل اینتیگرشین)
اصطلاحی کلی است که مورد استفاده قرار گیرد برای نشان دادن اینکه چگونه کنش‌های افراد و ساختارهای نهادی جامعه با هم هماهنگ یا متناسب می‌شوند تا حداقل یک سطح کمینه‌ای از نظم اجتماعی را در مواجهه با اهداف و نیازهای فردی و جمعی، مضافاً احساس همبستگی که برای افراد، یک حس تعلق فراهم می‌کند تضمین کنند؛ تأکیدی عمده در چشم انداز کلی «نظریه کارکردی» و یکی از چهار لازمه کارکردی اساسی در نظریه ساختاری/کارکردی «تالکوت پارسونز».

Social networks

A pattern of direct and indirect relationships in which individuals are involved and that can be analyzed in terms of the relations of various social positions to one another without explicit attention given to the specific individuals in these positions or their motivations or subjective orientations.

شبکه‌های اجتماعی (سوشیلِ نتورکس) الگویی از روابط مستقیم و غیرمستقیم که افراد درگیر آن هستند، [این الگو] می‌تواند برحسب نسبت موقعیت‌های اجتماعی مختلف با یکدیگر مورد تحلیل قرار بگیرد بدون اینکه توجه روشنی داشته باشد به افراد خاص در این مواضع یا انگیزه‌ها و یا جهت‌گیریهای ذهنی آنها.

Standpoint theory

A perspective developed by feminist theorist **Dorothy Smith** that emphasizes how people's subjective experience and knowledge of the social world reflects their particular

نظریه نقطه نظر (موقعیت) (ستندپوینت تیوری) چشم انداز توسعه یافته توسط نظریه پرداز زن‌گرا «**دوروتی اسمیت**»، که بر چگونگی بازتاب تجربه و شناخت ذهنی افراد از جهان اجتماعی در محل اجتماعی (یا نقطه نظر)

social location (or standpoint), with a particular emphasis on the notion that the knowledge based on women's experiences cannot be captured or portrayed adequately in a male-dominated sociological framework, in large part because of the widespread gender subordination that women experience.

Strategic action

A concept used in Jürgen Habermas's critical theory perspective in which individuals relate to one another in terms of how they can influence one another's actions to achieve their own

خاص خودشان تأکید دارد؛ با یک تأکید خاص بر این تصور که شناخت مبتنی بر تجارب زنان نمی‌تواند به اندازه کافی در چارچوب جامعه‌شناختی مردسالار مغتنم شمرده شود یا به تصویر کشیده شود، بخش عمده‌اش به خاطر انقیاد جنسیتی گسترده‌ایست که زنان تجربه می‌کنند.

کنش راهبردی (ستراتیجیک اکشین)

مفهوم مطرح در دیدگاه "نظریه انتقادی" «یورگن هابرماس» که در آن افراد برحسب اینکه چگونه می‌توانند برای رسیدن به اهداف شخصی خود کنش‌های یکدیگر را تحت تأثیر

personal goals (as opposed to relating to them in ways that are intended to achieve mutual understanding).

قرار بدهند به یکدیگر مربوط می‌شوند (در تقابل با ارتباط شان با آنها به شیوه‌هایی که برای دستیابی به درک متقابل قصد می‌شوند).

Structural/functional theory

An theoretical orientation developed largely by **Talcott Parsons** and his colleagues and students that was highly influential in the middle decades of the twentieth century and that emphasized the need to analyze the institutional structures of society, and individuals' role performances within these structures, in terms of their contributions to the fulfillment of the

نظریه ساختاری/کارکردی (ستراکچرل فانکشنیل تیوری) یک جهت‌گیری نظری که عمدتاً توسط «**تالکوت پارسونز**» و همکاران و دانشجویانش توسعه یافته است؛ [این نظریه] در دهه‌های میانی قرن بیستم به شدت نفوذ داشت و بر لزوم تجزیه و تحلیل ساختارهای نهادی جامعه، و عملکردهای نقش افراد در این ساختارها، بر حسب سهم شان در برآوردن نیازهای کارکردی جامعه تأکید

functional requirements of society.

دارد.

Structuration

A fundamental process emphasized by **Anthony Giddens** in which individuals' actions serve to reproduce (or transform) the social structures at the same time that structural rules and resources are intentionally and skillfully employed in such actions but without actually determining individuals' behavior.

ساخت یابی (ستراکچریشین)

فرآیند اساسی مورد تأکید «آنتونی گیدنز» که طی آن کنش‌های افراد در خدمت بازتولید (یا تبدیل) ساختارهای اجتماعی قرار می‌گیرند در عین حال که قواعد و منابع ساختاری عامدانه و ماهرانه در خدمت این کنش‌ها قرار می‌گیرند، البته بدون آنکه بطور واقعی رفتار افراد را تعیین کنند.

Sufficient cause

A condition that is always produces a particular outcome (though such an

علت کافی (سیفیشینت کاز)

شرطی که همیشه یک پیامد خاص ایجاد می‌کند (اگرچه این پیامد می‌تواند ناشی از شرط

outcome could also result from other conditions as well, thus distinguishing a sufficient from a necessary cause).

دیگری هم باشد، با اینحال شرط کافی را از شرط لازم متمایز می‌سازد).

Suicide- egoistic, anomic, altruistic, and fatalistic

Categories of suicide highlighted in **Émile Durkheim's** theory of how suicide rates are related to level of social integration in society, with egoistic suicide resulting from inadequate social attachments, anomic suicide resulting from inadequate regulation of individuals' aspirations, altruistic suicide resulting from excessive normative integration in

خودکشی خودگرا- نابهنجار- غیرگرا و تقدیرگرا (سوئساید ایگو ایستیک، اینامیک، آلترو ایستیک، اند فیتالستیک) انواعی از خودکشی مطرح شده در نظریه «امیل دورکیم» برحسب اینکه چگونه میزان خودکشی به سطح یکپارچگی اجتماعی در جامعه مربوط می‌شود، «خودکشی خودخواهانه» از ناکافی بودن پیوستگی‌های اجتماعی ناشی می‌شود، «خودکشی ناهنجاری» از ناکافی بودن تعدیل آرزوهای افراد ناشی می‌شود، «خودکشی نوع دوستانه» از همبستگی هنجاری بیش از حد ناشی می‌شود.

which suicide may be expected under certain conditions (particularly when individuals fail to conform adequately with group norms, for example), and fatalistic suicide resulting from excessive social control.

شود که در آن خودکشی ممکن است تحت شرایط خاصی انتظار رود (به خصوص زمانی که افراد به اندازه کافی قادر به مطابقت با هنجارهای گروه نباشند، به عنوان مثال)، و «خودکشی جبری» ناشی از کنترل بیش از حد اجتماعی است.

Symbolic interaction

A basic theoretical orientation that emphasizes the interrelated processes of subjective interpretation and communication through the use of linguistic symbols; heavily influenced by **George Herbert Mead's** "social behaviorism" but developed extensively in the middle years of the

تعامل نمادین (سیمبالیسم اینتیرآکشن) یک جهت‌گیری نظری اساسی که بر فرآیندهای بهم‌بسته تفسیر ذهنی و ارتباطات از طریق استفاده از نمادهای زبانی تأکید دارد؛ [این دیدگاه] به شدت تحت تأثیر "رفتارگرایی اجتماعی" «**جورج هربرت مید**» قرار دارد اما در سال‌های میانی قرن بیستم، با این اصطلاح

twentieth century, with the term itself
coined by Herbert Blumer.

که توسط خود «هربرت بلومر» ابداع شده است
بنحوی گسترده توسعه یافت.

T

Taxonomy

A set of categories used to make distinctions (among individuals, groups, organizations, societies, or other phenomena) on the basis of a clearly defined set of criteria.

رده‌بندی (تکسائیمی)

مجموعه‌ای از مقولات بکار برده شده جهت متمایز ساختن (میان افراد، گروه‌ها، سازمان‌ها، جوامع یا سایر پدیده‌ها) بر اساس مجموعه‌ای کاملاً مشخص از معیارها.

Twenty Statements Test (TST)

A strategy for measuring individuals' self-concepts developed by **Manford Kuhn** in which respondents are asked to complete twenty statements beginning with "I am_____."

آزمون بیست گزینه ای (توانتی سِتیْمِنْتِ تِست)
راهبردی برای سنجش خودتصوری افراد،
توسعه یافته توسط «مانفرد کان» که در آن از
پاسخ گویان خواسته می شود که بیست گویه
که با "من هستم" شروع می شود را تکمیل
کنند.

U

Universalistic achievement

The specific cultural value orientation that **Talcott Parsons** attributed to American society, based on his pattern variable analysis, in which individuals

دست‌آورد جهانشمول (یونیورسلیستیک اِچیوِمنت) یک جهت‌گیری ارزش فرهنگی خاص که «**تالکوت پارسونز**» به جامعه آمریکا منسوب ساخت، مبتنی بر تحلیل متغیرهای الگویی اش،

are evaluated according to universalistic norms on the basis of their achievements.

Universalistic values

Values that are intended to apply to all people throughout society (or around the world) and that are seen as a potential source of unity among people despite their individual differences; emphasized in **Peter Blau's** social exchange theory and in **Talcott Parsons'** functional theory in terms of how such values contrast with particularistic values.

که در آن افراد مطابق با هنجارهای جهانشمول، بر اساس دستاوردهای خود ارزیابی می شوند.

ارزش های جهانشمول (یونیورسلیستیک و لیوز) ارزش هایی که برای اعمال به مردم سراسر جامعه (و یا سراسر جهان) در نظر گرفته می شوند و به عنوان یک منبع بالقوه برای وحدت میان مردم با وجود تفاوت های فردیشان نگریده می شوند؛ تأکید شده در نظریه تبادل اجتماعی «**پیتر بلاو**» و نظریه کارکردی «**تالکوت پارسونز**» برحسب چگونگی تقابل این ارزش ها با ارزش های خاص.

Utilitarianism

An theoretical orientation that emphasizes that human behavior can be explained and evaluated in terms of its "utility" or benefits, either for the individual engaging in such behavior or for the public good.

a concept that was reflected in classical economic theory (as represented by Adam Smith, for example), in Herbert Spencer's classical-stage theory of social evolution, and in contemporary social exchange and rational choice theoretical perspectives.

سودگرایی (یوتیلیتاریه نیزیم)

یک جهت‌گیری نظری که تأکید می‌کند رفتار انسان می‌تواند برحسب "سودمندی یا منفعت" اش تبیین شود، خواه برای فرد درگیر در چنین رفتاری خوب باشد یا برای عموم مردم.

مفهومی که در "نظریه اقتصاد کلاسیک" (به عنوان مثال آنگونه که توسط «آدام اسمیت» مطرح شده است)، در نظریه مرحله کلاسیک تکامل اجتماعی «هربرت اسپنسر»، و در عصر معاصر در دیدگاه‌های نظری "تبادل اجتماعی" و "انتخاب عقلانی" بازتاب یافته است.

V

Value-oriented rationality

A form of rationality in **Max Weber's** theory in which rational calculation or evaluation does not apply to the ends or goals of action (which often reflect

عقلانیت ارزش مدار (ولیو اُریین تید رَشینالیتی)
در نظریه «**ماکس وبر**» شکلی از عقلانیت که
در آن محاسبات و ارزیابی های عقلانی نه به
غایات و اهداف کنش (غالباً منعکس در

ultimate religious or moral commitments) but only to the means employed for achieving such ends; contrasts with **instrumental rationality** in which rational calculation and choice are applied to both the ends and the means.

تعهدات دینی یا اخلاقی غایی) بلکه تنها به ابزارهایی که برای رسیدن به این غایات بکار گرفته می شوند اعمال می شود؛ در تقابل با «عقلانیت ابزاری» که در آن، محاسبات و انتخاب عقلانی هم به غایات و هم به ابزارها اعمال می شوند.

Voluntaristic theory of action

A theory of action developed in a major early work by **Talcott Parsons** in which he emphasized that individuals make choices with regard to their behavior and the goals they seek (as opposed to having their behavior determined by external or internal

نظریه کنش اراده گرا (والین تیریزیم تیوری آو آکشین) نظریه ای از کنش که بطور عمده در آثار اولیه «تالکوت پارسونز» توسعه یافته است که در آن وی تأکید می کند که افراد با در نظر گرفتن رفتارشان و اهدافی که بدنبال آن هستند دست به انتخاب می زنند (در تقابل با تعیین شدن

forces beyond their control), but that their choices are normatively regulated by widely shared values and norms.

اجباری رفتارشان توسط نیروهای خارجی و یا داخلی خارج از کنترل شان)، اما این انتخاب آنها به نحوی هنجاری بواسطه ارزش ها و هنجارهای کاملاً مشترک تنظیم می گردد.

پایان END

واژه نامه انگلیسی – فارسی

واژه نامه انگلیسی – فارسی

A

Agency	عاملیت
Agent	عامل / کارگزار
Alienation	بیگانگی
Analytical dualism	دوگرایی تحلیلی
Anomie	نابهنجاری
Asceticism	زهدگرایی
Autopoiesis	خودآفرینی / خودسازمانی
Axiom	اصل بدیهی / اصل حقیقی

B

Bifurcated consciousness	آگاهی دوشاخه شده
Breaching experiments	آزمون های نقض کننده

Bureaucratic personality

شخصیت دیوان مدار

Bureaucracy

دیوانسالاری / اداره سالاری / دفتر سالاری

C

Charismatic authority

اقتدار فرهمند

Collective consciousness (or conscience)

آگاهی (یا وجدان) جمعی

Compensatory groups

گروه های جبرانی

Compliance structure

تمکین ساختاری

Conflict functionalism

کارکردگرایی تضاد / کارکردگرایی ستیز

Consolidation

تجمیع / تحکیم

Constitutive rules

قواعد ساختاری / قواعد نهادی

Contradictory class position

جایگاه طبقاتی متناقض

Corporate actor

عامل حقوقی

Critical theory

نظریه انتقادی

Cultural capital

سرمایه فرهنگی

D

Definition of the situation

توصیف وضعیت

Derivations

مشتقات

Double consciousness

آگاهی دوگانه

Dialectical analysis

تحلیل جدلی

Dramaturgic perspective

دیدگاه نمایشی

E

Elementary social behavior

رفتارهای اجتماعی ابتدایی

Emotional labor

کار احساسی

Enlightenment

روشنفکری

Entropy

فروبارش / فروکاهش / افت

Ethnomethodology

روش شناسی مردمی

Exchange behaviorism

رفتارگرایی مبادله ای

Externalization	بیرونی ساختن / واقعیت بخشی / ابراز
Extrinsic rewards	پاداش های بیرونی
F	
False consciousness	آگاهی دورغین
Feedback cycles (positive and negative)	چرخه بازخورد (مثبت و منفی)
Free rider	سواری رایگان
Functionalism	کارکردگرایی
G	
Gemeinschaft	اجتماع / اشتراک محور
Generalized exchange	تبادل تعمیم یافته
Generalized other	دیگری تعمیم یافته
Gesellschaft	جامعه / مشارکت محور
Graduated parameters	عوامل درجه بندی شده
Group selection	انتخاب گروه

H

Habitus

عادات

Hierarchy of conditioning

سلسله مراتب شرطی

Hierarchy of cultural control

سلسله مراتب نظارت فرهنگی

Historicism

تاریخ گرایی

I

Imbalanced exchange

تبادل نامتوازن

Implicit theory

نظریه تلویحی

Inclusive fitness

تناسب فراگیر

Internalization

درونی ساختن

Intersection

تقاطع

Intersubjective consciousness

آگاهی میان ذهنی

Intrinsic rewards

پاداش درونی

Instrumental rationality

عقلانیت ابزاری

Iron law of oligarchy

قانون آهنین عدّه سالاری

K

Kin selection

انتخاب خویشاوند

L

Laissez-faire

تجارت آزاد

Latent dysfunction and function

کارکرد یا بدکارکرد پنهان

Latent pattern maintenance

حفظ الگوی نهفته

Lifeworld

جهان زیست

Looking-glass self

خودآینه ای

M

Mechanical solidarity

همبستگی فنی (مکانیکی)

Meme

مم (واحد تکامل فرهنگی)

Middle-range functional theory

نظریه کارکردی میان برد

Morphogenesis		ریخت زایی
Morphostasis		ریخت ایستایی
	N	
Negative externalities		اثرات جانبی منفی
Negentropy		فرابارش / نافروبارش
Neofunctionalism		نوکارکردگرایی
Necessary cause		علت ضروری
Nominal parameters		عامل اسمی
	O	
Objectification		عینی ساختن
Obligatory groups		گروههای اجباری
Organic solidarity		همبستگی سازواره ای
	P	
Paradigm		طرح / الگو

Parental investment	سرمایه گذاری والدین
Part/whole analysis	تحلیل جزء/کل
Particularistic values	ارزش های خاص گرایی
Pattern variables	متغیرهای الگویی
Perverse effects	اثرات نامعقول
Phenomenological sociology	جامعه شناسی پدیده شناختی
Plausibility structures	ساختارهای مقبول
Political economy	اقتصاد سیاسی
Positive externalities	اثرات جانبی مثبت
Positivism	اثبات گرایی
Postmodern theory	نظریهٔ پسانوگرایی
Postulate	اصل موضوعه / فرض اصلی
Pragmatism	عملگرایی
Primary group	گروه نخستین

Principal		شخص عامل
Proposition		فرض / گزاره / پیشنهاد
	R	
Rational-legal authority		اقتدار عقلانی - قانونی
Regulative rules		قواعد تنظیمی
Repressive laws		قوانین سرکوبگر
Residues		بازمانده‌ها
Restitutive laws		قوانین بازگرداننده
Restricted exchange		مبادله محدود
Role identity		هویت نقش
	S	
Sacred canopy		سایبان مقدس
Self-fulfilling prophecy		پیشگویی خودبرآور
Significant gesture		اشاره معنادار

New Cenceptions of Sociology

مفاهیم نوین جامعه شناسی

Social behaviorism	رفتارگرایی اجتماعی
Social capital	سرمایه اجتماعی
Social construction of reality	واقعیت ساختار اجتماعی
Social Darwinism	داروینیسم اجتماعی
Social evolution	تکامل اجتماعی
Social integration	همبستگی اجتماعی
Social networks	شبکه های اجتماعی
Standpoint theory	نظریه نقطه نظر (موقعیت)
Strategic action	کنش راهبردی
Structural/functional theory	نظریه ساختاری/کارکردی
Structuration	ساخت یابی
Sufficient cause	علت کافی
Suicide- egoistic, anomic, altruistic, and fatalistic	خودکشی خودگرا- نابهنجار- غیرگرا و تقدیرگرا

Symbolic interaction

تعامل نمادین

T

Taxonomy

رده بندی

Twenty Statements Test (TST)

آزمون بیست گزینه ای

U

Universalistic achievement

دستآورد جهانشمول

Universalistic values

ارزش های جهانشمول

Utilitarianism

سودگرایی

V

Value-oriented rationality

عقلانیت ارزش مدار

Voluntaristic theory of action

نظریه کنش اراده گرا

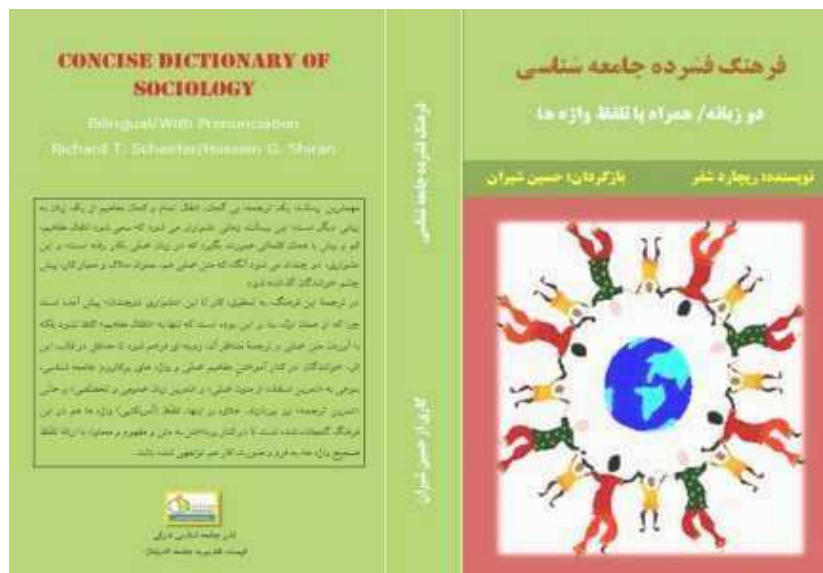
سایر انتشارات جامعه شناسی شرقی

جامعه شناسی شرقی منتشر کرده است:

فرهنگ فشرده جامعه شناسی

دو زبانه / همراه با تلفظ واژه ها

کاری از حسین شیران

برای دانلود رایگان این اثر به بخش کتابخانه یا انتشارات جامعه شناسی شرقی مراجعه کنید و یا مستقیماً از لینک زیر دانلود کنید:

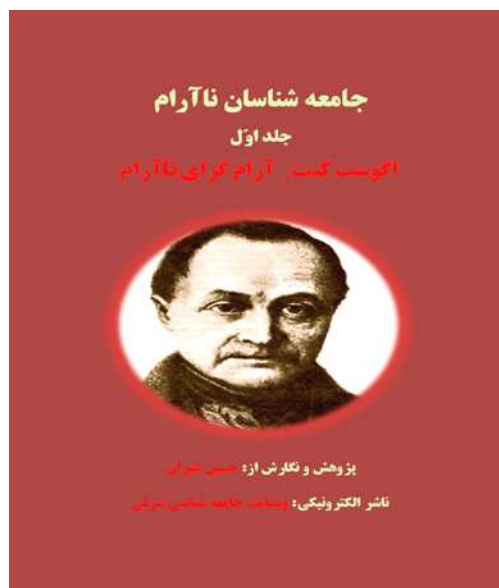
<http://www.orientalsociology.ir/post/80/concise-dictionary-of-sociology>

جامعه شناسی شرقی منتشر کرده است:

جامعه شناسان ناآرام

جلد اول: اگوست کنت؛ آرام گرای ناآرام

پژوهش و نگارش: حسین شیران

برای دانلود رایگان این اثر به بخش کتابخانه یا انتشارات جامعه شناسی شرقی مراجعه کنید و یا مستقیماً از لینک زیر دانلود کنید:

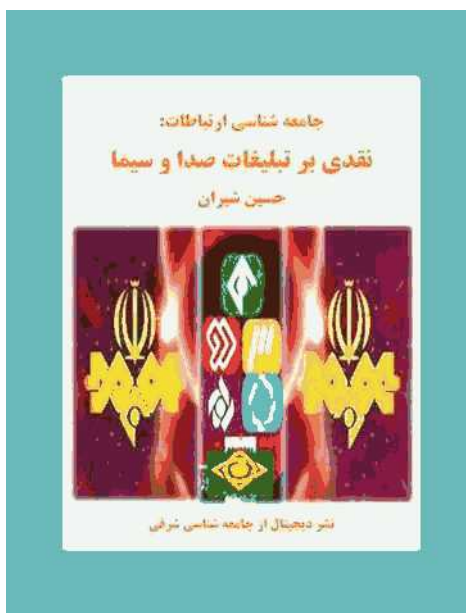
www.orientalsociology.ir/post/91

جامعه‌شناسی شرقی منتشر کرده است:

جامعه‌شناسی ارتباطات:

نقدی بر تبلیغات صدا و سیما

نوشته: حسین شیران

برای دانلود رایگان این اثر به بخش کتابخانه یا انتشارات جامعه‌شناسی شرقی مراجعه کنید و یا مستقیماً از لینک زیر دانلود کنید:

www.orientalsociology.ir/page/22

جامعه‌شناسی شرقی منتشر کرده است:

به کدام نظریه اجتماعی گرایش دارید؟

ابزاری برای سنجش میزان گرایش فکری شما به نظریات مختلف جامعه‌شناسی

ترجمه و تألیف: حسین شیران

برای دانلود رایگان این اثر به بخش کتابخانه یا انتشارات جامعه‌شناسی شرقی مراجعه کنید و یا مستقیماً از لینک زیر دانلود کنید:

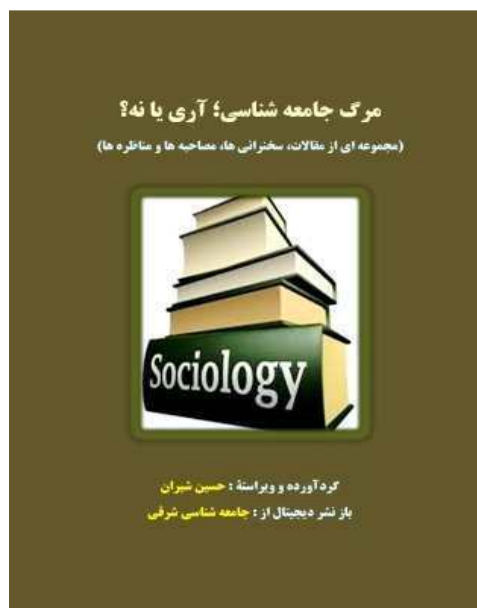
www.orientalsociology.ir/post/102

جامعه شناسی شرقی منتشر کرده است:

مرگ جامعه شناسی؛ آری یا نه؟

مجموعه ای از مقالات، سخنرانی ها، مصاحبه ها و مناظره ها

گردآورده و ویراسته: حسین شیران

برای دانلود رایگان این اثر به بخش کتابخانه یا انتشارات جامعه شناسی شرقی مراجعه کنید و یا مستقیماً از لینک زیر دانلود کنید:

<http://www.orientalsociology.ir/post/106/death-of-sociology-yes-or-no>

Doyle Paul Johnson

Contemporary Sociological Theory

An Integrated Multi-Level Approach

 Springer

Doyle Paul Johnson
Texas Tech University
Lubbock, TX
USA
d.paul.johnson@ttu.edu

ISBN: 978-0-387-76521-1 e-ISBN: 978-0-387-76522-8
DOI: 10.1007/978-0-387-76522-8

Library of Congress Control Number: 2008923257

© 2008 Springer Science+Business Media, LLC

All rights reserved. This work may not be translated or copied in whole or in part without the written permission of the publisher (Springer Science+Business Media, LLC, 233 Spring Street, New York, NY 10013, USA), except for brief excerpts in connection with reviews or scholarly analysis. Use in connection with any form of information storage and retrieval, electronic adaptation, computer software, or by similar or dissimilar methodology now known or hereafter developed is forbidden.

The use in this publication of trade names, trademarks, service marks, and similar terms, even if they are not identified as such, is not to be taken as an expression of opinion as to whether or not they are subject to proprietary rights.

Printed on acid-free paper

9 8 7 6 5 4 3 2 1

springer.com

Preface

This volume is designed as a basic text for upper level and graduate courses in contemporary sociological theory. Most sociology programs require their majors to take at least one course in sociological theory, sometimes two. A typical breakdown is between classical and contemporary theory. Theory is perhaps one of the broadest areas of sociological inquiry and serves as a foundation or framework for more specialized study in specific substantive areas of the field. In addition, the study of sociological theory can readily be related to various aspects of other social science disciplines as well.

From the very beginning sociology has been characterized by alternative theoretical perspectives. Classical theory includes the European founding figures of the discipline whose works were produced during the later half of the nineteenth century and the first couple of decades of the twentieth century plus early American theorists. For most of the second half of the twentieth century, a fairly high consensus has developed among American sociologists regarding these major founders, particularly with regard to the works of Durkheim and Weber in analyzing the overall society and of Simmel in analyzing social interaction processes. Since the late 1960s and early 1970s the influence of Marx has also been recognized. Recent decades have also witnessed an increased emphasis on the important contributions of several pioneering feminist perspectives in the early years of sociology.

With the establishment of sociology as an academic discipline, the era of dominant individuals has been largely replaced by dominant theoretical schools. During the middle part of the century, Talcott Parsons' version of functional theory dominated the field—although other perspectives were also advanced as alternatives during that period. These competing theories included conflict theory, critical theory, symbolic interaction theory, and social exchange theory. In more recent decades, several additional theoretical perspective have been elaborated, including, for example, rational choice theory, which is closely related to exchange theory, the sociology of emotions, neofunctionalism, general systems theory, structuration theory, sociobiology, and various postmodern perspectives. The continued development of various forms of feminist theory has also been influential in the field.

The overall organizing framework employed in this book is based primarily on the distinctions among different levels of social reality. Theorists routinely distinguish

between micro and macro levels of analysis, even though the distinction is arbitrary in some ways. The micro level involves a focus on human agency and choice and the dynamics of personal relationships and small-scale social systems of various types, particularly those involving face-to-face encounters. The macro level, in contrast, is concerned with larger-scale social systems, typically at the level of total societies.

The specific details of intentional human agency may appear to be submerged in macro-level theories, along with the dynamics of face-to-face relations—despite the fact that the structures of large-scale systems are actually made up of patterns of human action and interaction. Many of the major theoretical perspectives making up the field differ from one another in terms of whether they begin with a micro or a macro level focus, or emphasize one or the other of these levels as primary. In addition, a great deal of recent work in theory has involved explicit efforts to link micro and macro levels.

In addition to micro and macro levels, various intermediate or “meso” levels of analysis may also be identified. The meso-level focus is manifested primarily in the various substantive areas of sociology, many of which have their own somewhat specialized theoretical perspectives. Micro-, meso-, and macro levels certainly do not exist independently of one another, however. Instead, the distinctions have to do with primary focus of attention and the specific concepts and social processes that are most heavily emphasized. This volume will highlight organizations, communities, markets, and socioeconomic classes as meso-level social formations that can be identified between the micro level of face-to-face relations and the macro-level institutional structures of the overall society.

The micro/macro distinction may be compared and contrasted with the more contemporary distinction between agency and structure. The concept of agency may seem initially to be related to the micro level and structure to the macro level. However, both agency and structure are manifested at all levels. Thus, for example, micro-level social relations, such as those among family members or close friends, exhibit definite structural patterns which may either be maintained or transformed through their members’ actions. At the same time, meso and macro level systems are also reproduced or transformed through the actions and social relations of the specific individuals involved in them. The influence of different participants as agents in all types of structures may be expected to vary according to their position and the power and resources they control.

In evaluating all of the various contemporary theories to be discussed in this volume, the interdependence of agency and structure at all levels is important to keep in mind. Within the various levels of the social world described above, alternative or competing theoretical perspectives will be highlighted, but not in a way that suggests it is necessary to choose one or the other. Instead, given the complexity of the social world and the variety of ways it can be analyzed, the different perspectives can be regarded as alternative frameworks, or lenses, through which different aspects or features of the social world may be highlighted. All of the theoretical perspectives to be emphasized in this volume are to be seen as providing important insights into the nature of the social world, but all are limited in the specific features of the social world on which they focus.

The four chapters in Part I set the stage. Chapter 1 moves from the implicit common sense theories of everyday life to explicit theories that are developed through intellectual reflection, research, and study. The next two chapters deal with the historical development of sociological theory. Chapter 2 reviews the early European sources, while Chap. 3 deals with the development of American sociology. Chapter 4 describes the strategy of formal theory construction for formulating theoretical ideas as an essential part of the process of scientific inquiry.

The eleven chapters in Part II present the major core perspectives that have long been considered basic in contemporary sociological theory. The presentation moves from the micro to the macro level, with the meso level in the middle. Chapters 5–8 focus on the micro level. The specific theories in these chapters include symbolic interaction theory and the dramaturgic approach (Chap. 5), phenomenological sociology and ethnomethodology (Chap. 6), and social exchange and rational choice theories (Chap. 7). Chapter 8 then relates rational choice theory to variations in the opportunities individuals have to form social ties with different types of people, and how micro-level relationships and social networks develop. Ideas from the sociology of emotions perspective will be incorporated to emphasize that social relationships and networks ties involve emotional exchanges of various types as well as individual rational choice calculations. This applies in personal relationships as well as in more structured institutional settings.

Chapter 9 makes the transition from the micro to the meso and macro levels. The foundation provided by the social exchange and rational choice perspectives will help us understand how larger scale structures are developed to link individuals' own personal interests with conformity to norms that are intended, ideally, to ensure the general welfare. Chapter 10 will then focus on communities and organizations as meso-level social formations. Communities will be viewed as based on subjective emotional bonds and feelings of belonging, though such bonds may involve abstract ideals of solidarity as well as actual social relations. Formal organizations will be analyzed through the social exchange and rational choice perspective as involving the coordination of people's activities to achieve various collective or overlapping goals. However, the process of bringing people together in an organizational context may lead to the emergence of socioemotional ties and feelings of solidarity.

Chapter 11 will be devoted to markets and socioeconomic classes as meso-level social formations. The highly individualistic utilitarian assumptions of the social exchange and rational choice perspectives are manifested more fully in market transactions than in any other kind of social formation. Socioeconomic classes emerge from inequalities in the resources, both material and nonmaterial, that individuals have at their disposal as they seek to satisfy their various interests through market transactions. The emergence and persistence of socioeconomic classes appear to be an inevitable outcome of the competitive struggle whereby individuals seek to satisfy their needs and interests in an environment of scarce resources. These conflicting interests are basic in the conflict theory perspective—one of the major macro theories to be previewed shortly.

The next five chapters focus explicitly on the macro level. Chapters 12 and 13 are devoted to functional theory, emphasizing how individuals' actions are structured in various social institutions to contribute to larger social outcomes that may go beyond their intentions. Within this framework, human behavior is seen as reflecting shared values and contributing to the maintenance of the overall society.

In contrast to the functional perspective, Chap. 14 will focus on conflict theory. The potential for conflict is seen as pervasive at all levels of the social world because of the differences in the interests of different individuals and groups. The effects of conflict in stimulating social change are heavily emphasized in conflict theory, as well as the way the disruptive effects of conflict can often be minimized through the development of procedures to regulate it. Chapter 15 will then deal with critical theory. This theory also emphasizes conflicting interests among different segments of society, with stability and social order explained by the way the dominant culture shapes people's consciousness to support the system. Raising people's consciousness regarding this process is seen as a necessary first step in moving toward the liberation of people from oppressive social structures.

The five chapters in Part III will cover some contemporary perspectives that reflect multiple levels of analysis. Chapter 16 will include important examples of feminist theory. The focus in feminist theory on patriarchal forms of male domination and female subordination shares many features of both conflict theory and critical theory. In addition, the emphasis on social definitions of gender roles draws heavily from symbolic interaction theory as well.

Chapter 17 will review structuration theory and systems theory. Structuration theory highlights the interdependence of agency and structure, with the routine practices of everyday life contributing to the maintenance (or transformation) of the structures in which they are involved. The overview of systems theory will emphasize how the dynamics of social systems reflect the changing relations and patterns of interdependence that make them up as well as how they can be distinguished from other systems with which they are related.

Chapter 18 will introduce the sociobiological perspective to show how social behavior and cultural patterns may be viewed as reflecting human beings' biological and genetic heritage. Chapter 19 will focus on the dynamics of cultural system, particularly beliefs and systems of knowledge, patterns of behavioral self-control, and moral codes. Chapter 20 will deal with several themes from postmodern theoretical perspectives, including the fragmentation of cultural meaning and skepticism regarding all forms of knowledge and systems of authority. The arbitrary and socially constructed nature of the social world as highlighted in postmodern perspectives contrasts sharply with the sociobiological emphasis on our underlying biological and genetic heritage. Finally, Chap. 21 will be devoted to a brief summary of the major theoretical perspectives that we have reviewed, highlighting once again the importance of multiple theories to advance our understanding of the multiple levels of our complex and multidimensional social world.

Any textbook author seeking to cover a field as broad and as fragmented as contemporary sociological theory can certainly be accused of omitting important scholars or theoretical schools, of overemphasizing certain perspectives and

underemphasizing others, or perhaps even misinterpreting some of the key ideas of important theorists. This volume is no exception in that regard. The effort to incorporate these different theories in a single volume is intended to suggest that they may indeed be integrated so as to provide a more comprehensive picture of the social world than any one theory by itself. Fortunately, despite their primary focus on either the micro and macro level, most of the major theories to be covered in this volume can be expanded to other levels as well.

In addition to comparing and contrasting different specialized theories with one another, I also seek to relate key theoretical ideas to everyday life experiences. The questions for study and discussion at the end of each chapter are intended to stimulate additional reflection on some of the major concepts and ideas that are covered and their application to various aspects of the social world with which you are familiar. Readers of this volume are already highly knowledgeable and skilled participants in their own social world. This means it is not necessary to start from scratch. Despite the abstract nature of the major theoretical perspectives in our field, the ultimate test for any sociological theory is its power to expand our consciousness of all aspects of the social world and to provide new insights that go beyond our implicit everyday life understanding.

It is a challenging but rewarding adventure that can last throughout your life. Welcome to the adventure!

Doyle Paul Johnson

Acknowledgments

Despite the many hours an author spends alone with a project, writing a book is definitely not a solo performance. I express my deepest appreciation to several individuals who have assisted me at various stages in this project. Dick Welna provided a great deal of encouragement at the beginning and through the completion of the first draft of this manuscript. In addition, several anonymous reviewers provided critical reactions and suggestions to various parts of a much earlier version. Although I probably was unable to respond adequately to all of their insightful suggestions, their evaluations were nevertheless helpful in the revision process.

I am particularly indebted to David Knottnerus (Oklahoma State University) and Michael McMullen (University of Houston at Clear Lake) for their encouragement, support, and good advice, plus their evaluation of the prospectus and some of the chapters of this volume, as well as to Robert Liebman (Portland State University) and Bernard Phillips (organizer of the Sociological Imagination group), for the support and encouragement they have provided. I have also benefited from numerous discussions with my departmental colleagues at Texas Tech University, in particular, Charlotte Dunham, Yung-mei Tsai, Andreas Schneider, and Alden Roberts, as well as Julie Harms Cannon and Adam Rafalovich (who were formerly at Texas Tech University). Jane Winer, Dean of the College of Arts and Sciences at Texas Tech University, also provided encouragement throughout the time this project was in process. Despite the good suggestions and helpful advice I have received from these colleagues and many others, I am very much aware of the shortcomings and deficiencies of my efforts to cover a field that is as broad and diverse as that represented by the different theoretical perspectives represented herein. Certainly, none of the colleagues named above should be considered responsible in any way for the limitations of this project.

In addition to numerous colleagues in the field, it is appropriate, too, to express my thanks and appreciation to the numerous students in my course in contemporary sociological theory at Texas Tech University over the last several years. Their attentiveness and reactions to the key ideas and many of the examples herein have been helpful in stimulating my efforts to improve the overall organization of the material and its practical applications.

Special thanks are due to Marilyn Knutson for her diligent reading and her detailed and spirited editing of the next-to-last version of the entire manuscript. Her revision suggestions helped considerably with reducing redundancy, correcting and clarifying ambiguities, and improving the overall flow. I also express appreciation to Teresa Krauss and Katie Chabalko, Springer Publishers, for their enthusiastic support and encouragement of this project.

Other than the author, probably no one is more aware than an author's spouse of how time-consuming and distracting a book-writing project can be. From the very beginning, my wife Sharon graciously and patiently tolerated my preoccupation with this project, provided encouraging support in many different ways, and helped me during the various stages of the writing and revising process to keep the project in proper perspective.

Contents

Part I Setting the Stage	1
1 Introduction: From Implicit to Explicit Theories	3
Everyday Life Theories and Facts of Life	3
Moving from Implicit to Explicit Theories	5
Multiple Levels of Social Reality and Contrasting Theoretical Perspectives	8
Agency and Structure	12
National Variations in the Origins of Sociological Theory	13
Postrevolutionary French Positivism.....	14
German Historicism.....	14
English-Scottish Laissez-Faire Political Economy and British Utilitarianism	15
American Pragmatism and Micro-Level Interaction	17
Summary.....	19
2 Classical Stage European Sources of Sociological Theory	23
Social and Intellectual Background.....	24
Science, Social Evolution, and the Dream of a More Rational Society.....	25
Confronting the Nonrational Dimensions of Social Life.....	27
Dominant Figures in the Establishment of Sociology	29
Émile Durkheim: Sociology as the Science of Social Integration.....	29
Karl Marx: Human Needs, Class Conflict, and Social Change	32
Max Weber: Social Action as the Foundation of Society.....	34
Georg Simmel: Interaction Processes.....	39
Other Important Pioneers.....	42
Harriet Martineau: Discovering the Discrepancy Between Morals and Manners	42
Alexis de Tocqueville: An Analysis of American Democracy	44
Vilfredo Pareto: Logical Versus Nonlogical Action	44
Ferdinand Tönnies: Contrasting Community and Society.....	46

Marianne Weber: Exposing the Subordination of Women at Home and Work.....	46
Summary.....	49
3 Development of American Sociology: A Brief Historical Overview	53
Chicago School Beginnings: Social Interaction and Social Reform	54
George Herbert Mead and Social Behaviorism.....	54
Jane Addams: Applying Sociology Through Social Work and Social Reform	59
W. I. Thomas and the “Definition of the Situation”	61
Robert Ezra Park: Observing and Analyzing the Social Life of the City.....	62
Other Significant Pioneers in Early American Sociology	64
Charles Horton Cooley: Primary Groups and the Looking-Glass Self	64
W. E. B. Du Bois: African Americans’ Double Consciousness “Within the Veil”	65
Charlotte Perkins Gilman: Sexual Relations Related to Home and Work.....	69
Development of Functional Theory for Analyzing Society’s Institutional Structures.....	73
Talcott Parsons and the Development of Structural/Functional Theory.....	75
Alternative Perspectives Within Functionalism	76
Merton’s Middle-Range Functionalism.....	76
Coser’s Conflict Functionalism	76
Alternatives to Functionalism	76
Blumer and Symbolic Interactionism.....	76
Mills and Critical Sociology.....	76
Homans and Exchange Behaviorism.....	77
Summary.....	77
4 Formal Theory Construction: Developing Sociological Theory as Part of a Scientific Enterprise	81
Linking Theoretical Analysis and Empirical Research	82
Objective Versus Subjective Dimensions of Social Reality.....	83
Prediction versus Interpretation.....	85
Strategies of Formal Theory Construction	86
Concepts and Variables	87
Classification Systems	89
Propositions	90
Causes and Consequences	92
Interdependent Relations	93
Thresholds and Limits	94

Contents	xv
The Challenge of Causal Explanation	96
Theory: A Set of Propositions	98
The Challenge of Multiple Paradigms: Underlying Assumptions, Beliefs, and Values that Influence Theory Construction.....	100
Summary.....	103
Part II Moving from Micro to Meso to Macro Levels.....	107
5 Symbolic Interaction: Constructing the Social World—and its Participants’ Identities	109
Symbolic Interaction—Process Versus Structure.....	110
Roles and Identities.....	114
Staging Performances: The Dramaturgic Approach to Interaction	120
Teams and Audiences	122
The Precariousness of the Social World.....	123
Interaction Challenges of the Stigmatized.....	125
The Context of Interaction.....	126
Language, Social Reality, and the Cultural World.....	129
Summary.....	133
6 Phenomenological Sociology and Ethnomethodology: The Everyday Life World of Common Sense.....	137
Phenomenological Sociology: Alfred Schutz’s Contributions	138
Personal Versus Intersubjective Consciousness	139
Meanings, Motives, and Accounts.....	141
Mutual Understanding in Personal Versus Impersonal Relations	143
Contemporaries, Predecessors, and Successors	145
Phenomenological Perspective on Sociological Knowledge.....	146
Ethnomethodology.....	148
Reciprocity of Perspectives	149
Context and Meaning.....	152
The Social Construction of Reality: Berger and Luckmann.....	155
Mutual Interdependence of Social Institutions and Subjective Consciousness.....	156
Cultural Homelessness in the Modern and Late Modern World	159
Summary.....	160
7 Social Exchange and Rational Choice at the Micro Level: Looking Out for #1	165
Historical Background: Individualistic Versus Collectivist Theories of Social Exchange	167
A Behavioral Approach to Elementary Exchanges: Contributions by George C. Homans.....	169

Behavioral Dynamics of Groups	169
Psychological Foundations of Social Relations.....	170
Applications of Exchange Theory to Elementary Social Behavior....	173
Elementary Social Exchanges and the Emergence of Power	
Structures: Peter Blau's Micro-Level Exchange Theory.....	175
Intrinsic Versus Extrinsic Rewards	177
Dilemmas of Attraction	178
How Power Structures Develop from Imbalanced Exchanges.....	179
Acquiring Power or Avoiding Subordination Through	
Strategic Exchanges.....	180
Individual Interests and Group Dynamics	182
Individual Interests, Rights, and Resources: James Coleman's	
Perspective on Exchanges Between Rational Actors	185
The Risk of Perverse Effects	188
Summary.....	191
8 Networking and Belonging: Opportunity Structures, Rational	
Choice Exchanges, and the Sociology of Emotions.....	195
Opportunities and Limitations: Peter Blau's Structural Approach.....	196
Networks, Groups, and Personal Relationships.....	201
Network Analysis	201
Exchange Processes in Networks, Groups, and	
Personal Relationships.....	204
Social Bonding and the Sociology of Emotions.....	206
Gender Differences in Emotional Bonding Versus Pursuit	
of Self-Interests.....	209
Emotional Labor in Organizational Settings	214
Cyberspace Markets, Networks, and Personal Relationships.....	218
Summary.....	220
9 From Micro-Level Exchanges to Meso- and	
Macro-Level Structures	223
Emergence of Macro Structures from Imbalanced Exchanges.....	224
Micro-Level Competition for Status and Power.....	224
Stabilization of Power Structures Through Norms and Values.....	226
From Power Structures to Meso and Macro Structures.....	227
Legitimation Versus Opposition of Power Structures.....	230
Institutionalization in Macro-Structures.....	232
Social Capital and Corporate Actors from a Rational	
Choice Perspective.....	235
Normative and Legal Regulation of People's Behavior	236
Promoting Normative Conformity and Deterring Deviance	239
Social Capital and Public Goods	241

Contents	xvii
Establishment of Corporate Actors and Authority Relations	242
Corporate Actors Versus Natural Persons	247
Summary	248
10 Meso-Level Structures: Communities and Organizations.....	253
Communities: Actual, Potential, and Ideal	255
Geographical Communities	257
Ecology and Community in Urban Environments.....	258
Communities of Shared Interests and Values and Socioemotional Bonds	265
Formal Organizations and Individual Versus Collective Goals	267
Primary Beneficiaries of Organizational Goals	269
Organizational Control and Compliance Structures	270
Bureaucrats Versus Professionals in Organizational Settings	271
Formal Organizations as Open Systems	272
Variations in Interdependence	273
Variations in Boundary Permeability	274
Organizational Relations	276
Summary	277
11 Meso-Level Structures: Markets and Socioeconomic Classes.....	281
Markets and Individual Versus Collective Interests	283
Economic Market Instability and Government Regulation	284
Economic Versus Socioemotional Markets	285
Socioeconomic Classes	288
Economic Resources as the Foundation for Socioeconomic Stratification	288
Economic Classes in American Society	290
Education, Socioeconomic Status Groups, and Lifestyle	293
Occupational Authority Structures and Socioeconomic Class Cultures	295
Reproduction of Class Cultures: Material Conditions and Symbolic Definitions	300
Summary	306
12 Integration and Social Order at the Macro Level: Parsons’ Structural-Functional Perspective	309
From Social Action to Social Systems: Introducing Parsons’ Structural/Functional Theory	310
The Voluntaristic Theory of Social Action	312
The Pattern Variables: Variations in Subjective Orientations	313
The Strategy of Structural-Functional Analysis	317
Functional Requirements and Institutional Structures of Societies	318

The AGIL Framework	320
Subsystem (Institutional) Interchanges.....	325
Hierarchy of Cultural Control.....	327
Structural Differentiation in the Evolution of Modern Society	328
Human Life, Social Action, and Ultimate Reality.....	333
Summary.....	335
13 Middle-Range Functionalism and Neofunctionalism	339
Robert Merton and Middle-Range Functionalism.....	341
Middle-Range Functional Analysis	341
Latent Dysfunctions, Social Problems, and Social Change.....	344
Examples of Middle-Range Functional Theories	347
Social Structure and Anomie.....	347
The Bureaucratic Personality.....	348
Reference Group Theory	348
From Functionalism to Neofunctionalism.....	349
Social Action and Social Order: Jeffrey Alexander's	
Multidimensional Perspective	350
Social Action and Social Order: Environmental Versus	
Normative Influences.....	351
Alexander's Critique of Earlier Theories	355
Contrasting Dimensions of Action in Richard Münch's	
Neofunctional Perspective	359
AGIL Dimensions of Action	359
Contrasting Theoretical Perspectives Related	
to the AGIL Framework	361
Summary.....	364
14 Conflict and Competition: Analytical Conflict Theories	
at the Macro Level.....	367
Functional Analysis of Conflict: Lewis Coser's Contributions.....	368
Conflict Between Groups and In-Group Solidarity	369
Conflict and Group Solidarity	370
Realistic Versus Unrealistic Conflict.....	371
Conflict as a Stimulus for Cooperation Between Groups.....	372
Authority Relations and Conflicting Interests: Ralf	
Dahrendorf's Contributions.....	373
Conflict Group Formation	375
Intensity and Violence of Conflict.....	377
Consequences of Conflict.....	378
Conflict Model Versus Functional Model.....	380
Stratification and Conflict in Interpersonal and Institutional	
Settings: Randall Collins' Theoretical Synthesis	380
Interaction Rituals and Social Stratification.....	383

Contents	xix
Occupation, Authority Relations, and Socioeconomic Status	384
Applications of the Model	386
World Systems Theory and International Exploitation:	
Immanuel Wallerstein's Contributions	387
Summary	392
15 Critical Theory: Social System Requirements	
Versus Human Needs	397
C. Wright Mills: The Sociological Imagination	
and Critical Analysis	399
Historical Development of the American Power Structure	400
Mass Media and Mass Society	402
The American Power Structure and the "Iron Law	
of Oligarchy"	403
Theoretical Developments Within Marxism	404
Development of American Critical Theory	407
Lifeworld Versus System: The Critical Perspective	
of Jürgen Habermas	409
The Legitimation Crisis in the Political Organization	
of Capitalism	409
Alternative Forms of Communication and Rationality	412
Knowledge and Power in Michel Foucault's Perspective	415
Surveillance and Social Control	417
Professional Expertise and Social Control	418
Summary	422
Part III Exploring Multi-Level Theoretical Perspectives	427
16 Feminist Theory at Multiple Levels: Analytical	
and Critical	429
Feminist Critique of Sociology: Dorothy Smith's	
Standpoint Theory	431
Exploring Differences Among Women in Multiple Hierarchies	
of Domination in Patricia Hill Collins' Perspective	434
Micro-Level Analyses of Gender Differences	436
Biological Sex and Gender Differences	437
Male-Female Differences in Socioemotional Bonds	
with Parents	439
Matters of Life and Death	440
Wives Versus Husbands in Family Life	441
Macro-Level Critique of Male Domination	443
Institutional Differentiation and the Organized	
Control of Violence	444

Evolutionary Progress from a Feminist Functionalist Perspective.....	446
Explaining Gender Inequality: Janet Saltzman Chafetz's Theory of Gender Stratification.....	447
Mechanisms of Macro-Level Domination Through Impersonal Texts	451
Summary.....	454
17 Human Agency, the Structuration Process, and Social Systems: Linking Micro, Meso, and Macro Levels of Analysis.....	459
Structuration Theory: Reproduction and Transformation of the Social World.....	460
Agency	462
Social Structures and Systems	465
Sociological Analysis and Public Discourse	468
The Dynamics of Open Systems.....	469
Walter Buckley's "Morphogenic Process" Model of Social Systems	470
Variations in Social System Dynamics.....	473
Feedback Cycles in Goal-Oriented Systems.....	474
Morphogenesis, Morphostasis, and Entropy	476
From Unorganized to Organized Complexity: Niklas Luhmann's Perspective on the Self-Creation of Social Systems.....	477
Self-Organization and Boundary Formation	478
Social Systems Versus Psychic Systems	479
Managing Complexity	482
Interaction Versus Organization Versus Society as Systems.....	484
Summary.....	487
18 The Sociobiological Perspective: Biological Versus Cultural Influences on Human Behavior	491
The Historical Background of Social Darwinism.....	492
Exploring the Biological and Genetic Foundations of Social Behavior	495
Sex Roles and Reproductive Behavior	498
Parenting Behavior	502
Altruism and Cooperation Within Groups.....	506
Competition and Conflict	508
Status Competition and Dominance Hierarchies Within Groups...	509
War and Peace in Intergroup Relations	511
Religion and Sociobiological Evolution.....	512
Sociobiology and Cultural Evolution	515
Summary.....	516

Contents	xxi
19 The Dynamics of Cultural Systems	519
Cultural Learning and Human Survival.....	520
Cultural Morphogenesis: Consistencies and Contradictions in Knowledge and Beliefs in Margaret Archer's Perspective.....	521
Civilized Behavior, Centralization of Power, and Functional Interdependence in Norbert Elias's Theory.....	526
Self-Control and Civilized Manners.....	527
Political Centralization and Expansion of Functional Interdependence.....	529
The Struggle Between Good and Evil: Jeffrey Alexander's Cultural Sociology.....	535
Summary.....	539
20 Postmodern Social and Cultural Fragmentation	543
Postmodernity or Late Modernity?.....	544
Skepticism Regarding Knowledge and Authority.....	548
Globalization and its Impact on Nation-States and Local Settings.....	550
Mass Media and the Representation Versus the Simulation of Reality.....	553
Popular Culture and Experiments in Identity Construction.....	556
Enchanted Consumption as a Source of Identity and Status.....	558
Sociology of the Body: Body Shaping and Decorating as Expressive Reactions to Individual Anonymity.....	560
Summary.....	563
21 Conclusion	567
Preliminary Stage Setting.....	567
From Micro to Meso to Macro Levels.....	569
Toward Theoretical Integration: Strategies and Challenges.....	578
Glossary	585
References	601
Index	615

Review on

New Conceptions of Sociology

Bilingual/With Pronunciation

Hossein Gh. Shiran

